

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
József kir. herceg-utca 1. (Bika-bérbázis)
Telefon: 17-52 és 27-89 (6 mellékalomás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
XX. évf. 102. sz. 1943. május 7 péntek

Előfizetési ár: havonta 3.80 P, negyed-
évre 11.— pengő. — Egyes szám ára:
hétköznap 16 fillér, vasárnap 30 fillér.

KEMÉNY VÉDELMI HARCOK TUNISZBAN

Scorza: Ezt a háborút az a nemzet fogja megnyerni, melynek idegei jobbak és egy órával tovább ki tud tartani a másíknál
Sztalin kicserélte valamennyi régi tábornagyt
A kubáni hídfőnél a szovjet nagy erővel támadott, de sikertelenül

Tuniszban tovább tartanak a heves harcok. A nagy küzdelem súlypontja a nyugati és az északi szakaszon van. A tegnapi olasz hadijelentés hangoztatja, hogy a tengelyes csapatok keményen álltak a védelmi harcok. A német hadijelentés közli, hogy az északi arcvonal ellen indított ellenséges támadást visszaverték.

Tuniszi jelentés szerint a legkeményebb harcok a Pont du Fahstól délkeletre elterülő övezetben folytak, ahol mindeztől viszonylagos nyugalom volt. Kora hajnalról az esti órákig támadott az ellenség erős tüzési előkészítés és harcokosik támogatásával. A tengelyes csapatok különösen a francia csapatoknak nagy veszteségeket okoztak és az ellenség erőteljes ellen-támadások után kénytelen volt kiindulási állásába visszavonulni.

Berlini megállapítás szerint Tuniszban mindinkább szembe-ellenálló az az előny, amelyet a tengelyes csapatok a tuniszi harcok északi szakaszán végrehajtott, az amerikaiak által észre se vett arcvonal kiigazítása útján szereztek. Az ellenséges csapatokat, amelyek az északi szakaszon tevékeny erőket helyeztek készenlétebe, eleve megfosztották a sikertől és támadási előkészületeiket halálaltalanították. Ehhez járul az is, hogy a közvetlen Mateurtól keletre húzó új állások a Mateurtól északra fekvő Nagytavak kihasználásával lényegesen megrövidültek, miután már az előző napon Bizerta külső nyugati védőgyűrűjének nagyméretű lövegei a felvonuló francia segélyes csapatoknak és amerikaloknak súlyos veszteségeket okoztak.

A KELETI FRONTON

A kubáni hídfőnél vannak nagyobb harcok. A szovjet szerdán smét nagy erővel támadott, de mint a német hadijelentés közli, ezeket a támadásokat a német csapatok visszaverték.

Krimszkaja városának német részről történt kiürítése hadászati szempontból teljesen jelentéktelen — közli német katonai helyen. Taktikai szempontból is alig jelent valami előnyt az ellenfél számára, mert a város mély földön van, míg az egyébként hetek óta előkészített jól kiépített új német állások a városról közvetlenül nyugatra fekvő hegység meredek lejtőin. A város kiürítésével egyébként a németek lényegesen meg-

rövidítették az arcvonalat, ami szintén a német védelem erősítésével járt.

KEGYVESZTETT SZOVJET TÁBORNAGYOK

Stockholmi jelentés szerint Moszkva jól értesült külföldi körökben elterjedt híresztelések szerint Zsukov tábornagy, aki az egész téli offenzíva során Sztalin kifejezett bizalmasa volt, kegyvesztett lett. A híresztelésekre az adott okot, hogy Zsukov tábornagy, akiben a vörös hadsereg vezérkari főnökének legvalószínűbb jelöltjét látták, kénytelen volt helyét egy új embernek, Vaszilovszkinak átengedni és az utóbbi időben hivatalos szovjet jelentések sem említették nevét. A híresztelések szerint Zsukov tábornagy összekülönbözött a téli hadműveletek miatt Sztalinnal és az események neki adtak igazat. Vaszilovszki tábornagy ezzel szemben Sztalin legodaadóbb hódolója és az utóbbi időben Sztalin személyes tanácsadója fejlődött. Egészen eltűnt időközben Zaposnikov tábornagy is. Neve az elmúlt hónapokban egy alkalommal sem tűnt fel a szovjet sajtóban és rádióban és az is feltűnő, hogy az érdemjelek kiosztásából is kimaradt. A jelek szerint egészen biztos, hogy végleg kegyvesztett lett és az sem lehetetlen, hogy egészen „elintézték”. Sztalin közvetlen környezetében most már egy tábornagy sem maradt a régi gárdából. Vorosilov és Budjenny tábornagy már több mint egy éve egészen háltérbe szorult. Timosenko volt hadműveleti népbiztos ugyan csak háttérbe szorították s most az északi fron parancsnoki tisztességét tölti be.

A TÖRÖK KÜLÜGYMINISZTER NYILATKOZATA A KÜLPOLITIKAI HELYZETRŐL

Ankarai jelentés szerint Mememendzsoglu török külügyminiszter a köztársasági néppárt parlamenti csoportjának bizalmas ülésén kimerítő tájékoztatást nyújtott a külpolitikai helyzetéről. A külügyminiszter, hír szerint, behatóan foglalkozott a tengelyhatalmak és ellenfeleik várható katonai akcióival.

BERLIN

A DUCE BESZÉDERŐL

A Német Távirati Iroda szerint Mussolini beszéde félreérthet-

len és méltóságteljes válasz mindazoknak, akik Olaszország belső összeomlásának lehetőségére számítottak. A Duce kemény akaratától áthatott kijelentései és az a viharos tetszés, amelyet a téren összegyűlt sok ezerfőnyl tömegben keltett, bizonyította annak, hogy Olaszország csak elszántabbá válik. Annak az útnak a végén, amelyen a hármasegyezmény hatalmai rendületlenül tovább haladnak, nem lesz többé afrikai betegség sem, amelytől a Duce szavai szerint ma az olasz nép széles rétegei szenvednek.

SCORZA BESZÉDE

olasz lapok ismerték azt a beszédet, amelyet Scorza, a fascista párt főtitkára a pártvezetőség értekezletén mondott.

— Az olasz a fascista embernek a legfőbbkétebb típusa — mondotta — csak az lehet igazán fascista, aki tökéletesen olasz is. Eppen ezért a fascista szükségképpen harcos is.

A fascista főtitkára ezután hangsúlyozta, kész életét is kockára tenni a Duceért és az ügyért, amelyre felesküdt, de ugyanakkor habozás nélkül kész kockára tenni a pártvezetőség és ha kell, valamennyi fascista életét is, ha arra a Duce és az ügy érdekében szükség volna.

Hangoztatta a továbbiakban, hogy a Duce akaratának megfelelően a párt életének gyorsabb ütemet ad, hogy azok, akik kifulladás, lemaradjanak s olyan harcok szervezetei akar a pártnak adni, hogy a csüggedők és bátortalanok ne tudjanak lépést tartani. A párt kebelében nincs szükség drasztikus értelemben vett tisztogatásra. Ez azonban nem jelenti azt, hogy nem kell szigorú kivágotatást végrehajtani és nem kell félretolni a méltatlan embereket, a haszonlesőket és hülseneket kíméletlenül félre fogjuk tolni az útból.

A párt főtitkára ezután ismertette, hogy a fascista forradalom bizonyos elveinek végrehajtása késedelmet szenvedett. A késedelmet csakis a haza védelméből folyó szükségességek okozták. Nincs tehát szükség forradalmi alkotásra, hanem az eredeti Mussolini-féle elgondolásokhoz kell visszatérni, amelyekből némileg bizony eltávolodtunk. Nyomatékosan hangsúlyozta ezután a főtitkár, hogy a háborúval kapcsolatosan meg kell való-

sítani az egész nép szent egységét.

Arra a kérdésre, ki fogja megnyerni a háborút, így válaszolt: Ezt a háborút nem az a nemzet fogja megnyerni, amely katonai téren megnyeri az utolsó csatát, hanem az, amelynek idegei jobbaknak bizonyulnak és amelynek egy órával tovább tud kitartani a másíknál. A békét pedig az a nemzet fogja megnyerni, amely nagyobb egységgel és fegyelmettséggel tud majd leülni a tárgyalóasztalhoz és amelynek eredeti elgondolásai lesznek a háború utáni problémák megoldására. A háborút és a békét a fascista olasz nép fogja megnyerni, amely hisz a katolikus vallásban, amely a Savoyai-házban elismeri a nemzeti dicsőség jelképét és amely engedelmességgel a Duce lángszegének. Akármilyen történjék — fejezte be beszédét a főtitkár —, mi minden időben és minden ponton elszántan állunk és ha kell, ádáz vadsággal fogunk harcolni egészen a győzelemig. Mivel bukni se tudnánk másként, mint éppen méltóságteljesen és becsülettel, hogy azok, akik utánunk jönnek, méltóságban és becsületben élhessenek.

ROOSEVELT-SZTALIN TALÁLKOZÓ

Berlini politikai körökben élénk vita tárgya, hogy Roosevelt valóban ellátogat-e Moszkvába, jóllehet erre vonatkozólag amerikai és londoni megbízható értesülések még hiányoznak. Mivel Sztalin eddig Szovjet-Oroszország területén kívül minden találkozást lemondott, Roosevelt moszkvai útját nem tartják kizártnak, mivel az amerikai elnöknek nyilván rendkívüli érdeke, hogy Sztalinnal személyes találkozón tisztázzon több függőben lévő kérdést.

Davies, Roosevelt elnök külön megbízottja még e hét folyamán elutazik Moszkvába. Beavatott körökben hírlik, hogy Daviest Ljtvinov washingtoni szovjet nagykövét is elkíséri.

A SZOVJET-LENGYEL VISZÁLY

Londoni jelentések szerint a szovjet-lengyel viszály megoldása kérdésében eddig semmiféle előrehaladást sem sikerült elérni. A moszkvai lengyel nagykövet, aki tudvalevőleg elhagyta a szovjet fővárost,

Kujbisevbe utazott, meglátta az előkészületeket, hogy a nagykövetség személyzetével elhagyja Szovjet-Oroszországot. Végleges elutazását már nem lehet tovább halasztani, mert a jelek azt mutatják, hogy a legközelebbi napokban a szovjet-lengyel közeledés tere nem lehet elérni pozitív lépést.

Az angol fővárosban Eden nyilatkozatából az a benyomás alakult ki, hogy a brit kormány reméli, hogy a lengyel-szovjet kapcsolatokban helyreállítja a régebbi állapotot annak a régi megállapodásnak alapján, hogy a határkérdéseket nyitva hagyják.

„A szovjet orosz diplomácia offenzívában” címmel az „Attonblad” című svéd lap hosszabb cikket közöl, amelyben megállapítja, hogy a Szovjet-Unió erőlyes fellépése a lengyel emigráns bizottság ellen a Szovjet Unió tekintélyének kétségtelen növekedését jelenti. Az angol sajtó a lengyelekkel szemben feltűnően hűvös magatartási tanusít. A szovjet kormány tehát kétségkívül láthatja, hogy szövetségesei mennyire tisztelik — írja a lap — és hogy Nagy-Britannia pillanatnyilag sokkal fontosabbnak tartja, hogy tiszteletes viszonyt tartson fenn a Szovjet-Unióval, mint azoknak a jótállási ígéreteknek a pontos beállítását, melyeket Chamberlain 1939 nyarán Lengyelországnak adott.

SZTALIN LEVÉLVÁLTÁSA A TIMES-AL

A londoni Times május 6-iki száma közli a moszkvai tudósítója és Sztalin között történt levélváltást. Sztalin levele május 4-én kelt és a következőket tartalmazza:

Május 3-án megkaptam a lengyel-szovjet kapcsolatokra vonatkozó két kérdést tartalmazó levelét. A kérdésekre ez a válaszom: Első kérdés: Kívánja-e a szovjet kormány a győzelem után az erős, független Lengyelországot? A válaszom: Igen! Második kérdés: Milyen alapokra kellene Ön szerint helyezni a Szovjetunió és Lengyelország közötti kapcsolatokat a háború után? Válaszom:

TOKES FOTO
PÜSPÖKI PALOTA

FERENC JÓZSEF KESERŰVÍZ

A szilárd, jószomszédi kapcsolatok és a kölcsönös megbecsülés alapjára, valamint — hogyha a lengyel nép ezt kívánja — a szövetség alapjára, amely tekintetbe veszi a kölcsönös támogatást a Szovjetunió és Lengyelország ellensége ellen. Berlinben áttetsző próbálkozásnak nevezik azt a választ, amit Sztalin a New York Times tudósítójához ímezett a szovjet-orosz-lengyel viszonyra vonatkozó kérdéseire. Ez a válasz semmit sem változtat azon a tényen, hogy a Szovjetunió továbbra is hatalmába igyekszik keríteni Lengyelországot. Berlini vélemény szerint Sztalin mai ígéretei érvénytelenül válnak, ha visszaemlékezünk arra, hogy Sztalin 1942 végén ugyanezeket az ígéreteket tette Sikarszkynak és ugyanakkor további terveiben ezek semmiképpen sem zavarták.

„Az erős és független Lengyelország” Sztalin szemében a bolsevista Lengyelországgal egyértelmű. A balti államok is biztonságban érezték magukat a szovjet-orosz jóállások alapján, s az ő sorsuk bizonyítja legjobban, hogy milyen értéket szabad azoknak a baráti és szövetséges ajánlásoknak tulajdonítani, amelyekkel Sztalin most ismét Lengyelországot csalogatja.

A SZOVJET-LENGYEL ELLENTÉTEK HATÁSA AMERIKÁBAN

A szovjet-lengyel ellentéteknek Amerikában sokkal nagyobb a visszhangjuk, mint azt Európában elképzelik. Különösen azért tartják kényesnek a jelenlegi helyzetet, mert az Egyesült Államok római katolikus lakossága szilárdan a lengyel ügy mellett foglal állást. Utálnak arra is, hogy Amerika sokmillió katolikus választója óvatosságra készíti magát Rooseveltet is.

HADIJELENTÉSEK

Keleti szárazföldi harcok

A német véderő főparancsnoksága közli:

A kubáni hídfő keleti arcvonalán az ellenség szerdán egész napon át nagy erővel támadott. Valamennyi támadást visszavertünk és sok páncélost elpusztítottunk.

A keleti harcok többi részéről nem jelentettek jelentősebb harcok cselekményét, eltekintve az Ilmen-tótól délre az ellenség helyi támadásainak elhárításától.

Női zászlóaljok pusztulása a krimszkaíai zárótűzben

Berlin, május 6. Jóllehet már mélyen benne vagyunk a tavaszban s egyre állandóbbá válik a jó idő, jelezve a nyár közeledését, a katonai események még mindig nem jutottak túl az előkészületek stádiumán. Tunéziából és Kubánból, ahol most a harcok súlypontja van, nem érkezett hír semmi jelentősebb eseményről vagy fordulatról.

A kubáni hídfőnél a szovjet súlyos veszteségeket szenvedett, de Moszkvát még ezek a rendkívüli áldozatok sem riasztják vissza a további kísérletezéstől. Május 3-án és 4-én bizonyos szünet, elankadás következett be, de most már újra teljes erővel

tombol a harc. A szovjetnek páncélosokban és repülőben elszennvedett veszteségeiről nyilvánosságra hozott tegnapi kimutató is mutatja, hogy Moszkva milyen súlyt helyez a kubáni hídfő megtisztítására, mert nagyon jól tudja, hogy a hídfő, ha a németek kezében marad, döntő szerepet játszhat majd a meginduló nagy német ellenoffenzívában. A szovjet kegyetlen harcmodorát jellemzi az a jelentés, hogy a bolsevisták Krimszkaíánál teljes létszámú női zászlóaljat vetettek harcba és ezek a szerencsésülnek csaknem egytől egyig elpusztultak a német tüzéség zárótűzében.

Északafrikában és a Földközi tengeren

A német véderő főparancsnoksága közli:

Tuniszban az ellenségnek az északi arcvonalzakasz ellen intézett támadását visszavertük és Mateurtól keletre támadó 24 páncélosból 13-at szétlőttünk.

Német és olasz repülőgépkötelékek mély támadásokban megsemmisítettek nagyobb számú gépjárművet és több páncélost.

Nehéz harci repülőgépek a csütörtökre virradó éjszakán megtámadták az algiri parton lévő főbb kikötőberendezéseket.

Május 6-án a reggeli órákban a német partbiztosító hajók a breton partok előtt saját veszteség nélkül elsüllyesztettek egy angol gyorsnaszádot, három pedig súlyosan megrongáltak.

Az olasz főhadiszállás köz-

leménye:

A tuniszi arcvonal nyugati szakaszán az olasz és német csapatok szerdán is keményen állták a védelmi harcát. Olasz vadászok és bombavetők sikeres meglepetésszerű támadást intéztek az ellenség páncélgépkocsik ellen és néhány tucatot felgyújtottak, vagy megrongáltak közülük. A német vadászpilóták légi párharcban hét amerikai és angol repülőgépet pusztítottak el.

A szicíliai csatorna felett a bolognai Amadeo Guidi hadnagy parancsnoksága alatt álló olasz vadászkötelék egy légi karaván kíséretében haladó ellenséges kötelékekkel vívott gyors és heves harcban kilenc Curtiss gépet lőtt le.

A legutóbbi két nap hadműveleteiről hat olasz repülőgép nem tért vissza támaszpontjára.

Legújabb jelentés a tuniszi harcokról

Berlin, május 6. Az Interim-jelel a tuniszi helyzetről: Tegnap a tengely igen erős zuhanóbombázó és harci repülőgépköteléket vetett be, ami újabb telemes ember- és anyagvesztéseket jelentett az ellenségnek. Miután délig már 7 angol-amerikai repülőgépet lőttek le a német vadászok, az ellenséges csapatok a légi leret átengedték a tengelynek. 28 amerikai harci kocsit megsemmisítettünk. A bombázó csapatok körleltében fejlődtek ki és a harcokosok műszaki személyzetei vakrémületben igyekeztek a halálos golyóeső elől menekülni. Jellemző az amerikaiak veszteségeire, hogy az északi szakaszon 160 ellenséges

lehergépkocsit megsemmisítettünk. Medzserda előtt az angol erők a francia gyalogság bevonásával kitagották a tengely állásait, a gyalogság előretörését azonban fölügyesen visszavertük. A löbbi tunéziái arcvonalzakaszról nem jelentettek említésre méltó harcokat. Nyolc harci repülő Bizerta előtt megtámadott három brit gyorsnaszádot. Az egyik oldalról oldalra dőlt, egy másik gyorsnaszádot hamarosan lobogó lánggal égni kezdett. A két gyorsnaszádot megsemmisítésével lehet számolni. A tunéziái harcok felét hét angol-amerikai repülőgépet lőttünk le. Saját veszteségünk két gép volt. (MTL)

Nyugati légiháború

Berlin, május 8. (Német TL.) A britek május 5-re virradó éjszakán Dortmund ellen intézett terrortámadásuk alkalmával bekövetkezett vesztesége az üllő-

gos jelentés szerint két további négymotoros bombavetőre emlékedett, úgyhogy az összes veszteség 38 löbbmotoros ellenséges gép. (MTL)

Lélekjelenlét és idegerő

(Honvéd haditudósító osztály Kállay I. Gábor hdp. őrmester.)

A gépesített, modern háborúban számtalan példa adódik a magyar katona legszebb hadierényének szemléltetésére, az önálló kezdeményezéssel végrehajtott vállalkozásra. Példa rá Tausz József hadapród szakaszvezető esete, amely ugyancsak egy a sok közül, de hőstettének kiemelkedő jelleget ad az a tény, hogy ugyanazt az idegtépő feladatot rövid felőrára az első után, ugyancsak önszántából, megismételte. Ezzel nemcsak egy egész tüzelőállást és bajtársai életét mentette meg, hanem harcceptelenné tett két nehéz szovjet páncélost is.

Most légnyomás okozta idegbenulással fekszik az egyik helyőrségi kórházban. Ballábát és jobbkezeit egyelőre nem nagyon tudja mozgatni, de a hangja friss és töretlen, mintha egyébként semmi baja sem lenne.

Először a betegsége után érdeklődöm.

— A lábam már csaknem teljesen meggyógyult, a jobbkarom is egykettőre rendbejött. Valószínű, szükség lesz egy kis műtéti beavatkozásra is. De utána úgy elfelejttem az egészséget, mint-ha nem is lett volna.

Zubbonyán a II. osztályú német vaskereszt és a magyar kisézést vitéségi érem. Megkérem, mondja el a legizgalmasabb harci élményét.

Ep balkezevel rágyújt egy cigarettára.

— Nyár volt, még tavaly történt. Charkovtól körülbelül húsz kilométerre keletre, másfél kilométerre az orosz vonaltól gépgyűs tüzelőállásban voltunk, közvetlen a „Halálvölgy” szomszédságában. A Halálvölgy azért kapta nevét, mert az első nagy charkovi bekerítő csata után sok ezer bolsevista holtteste maradt benne hátra. En a tüzelőállástól körülbelül ötszáz méterre előlévő géppuskafészek parancsnoka voltam. Feladatom a lövegek biztosítása volt. A levegőben támadás előtti feszültség remegett, s csakugyan reggel nyolc óra felé megindult az orosz páncélosok támadása. Szinte rengett a levegő az előretörő harcokosok dübörgésétől. A mi tüzelőállásunk felé három, egyenként harmincöt tonnás T. 34 típusú páncélos tartott. A támadás kialakulásakor már csak hatszáz méterre lehettek tőlünk a harcokosok közül kettő lassabban haladt, a harmadik azonban teljes sebességgel jobbra kanyarodott, hogy a másik kettő támadását oldalról fedezze. Szerencsére a

közvetlenül támadó két harcokos közül előbb az egyik, aztán a másik letalálót kapott és leállt. Ugyanakkor azonban a jobb oldali lövegünk távmérőjét az elkanyarodó harcokosból ugyancsak talált érte, úgyhogy ez a löveg használhatatlanná vált.

— Az elhárítás feladata ekkor teljesen az én géppuskafészkemre hárult. Ennek tüze azonban a nehéz harcokosival szemben nem mutatkozott hatásosnak. Láttam, hogy a helyzetet legfeljebb egyéni vállalkozás mentheti meg. Hirtelen összekötöttem hat nyelés kézigránátot és elhagytam a géppuskafészeket. Egyenesen a harcokosi felé futottam, bukdácsolva, el-el esve, még a „vasfazekat” is ledobtam a fejemről, mert mindenképpen azt a látszatot akartam kelteni, hogy megsebesültem. Eleinte löttek rám, szerencsére nem találtak el, de mikor úgy kétszáz méterre az akkor már felém rohanó harcokosítól szétárt karokkal elvágódtam és halottnak tettem magam, beszüntették a tüzelést. Arra persze gondosan ügyeltem, hogy a magammal hozott kézigránátokat észre ne vehessék.

— Így a földön fekvő magamnak minden jót kívánva, bevartam, amíg a harcokosi annyira közel ér, hogy tüzevegyereinek holtterébe kerültem. Ekkor talpra ugorva kioldottam a kézigránátok biztosítékát és azokat a hernyótalp hátsó részére, a páncélat alá löttem. A lánca a gránátokat magával vonzolta előre, majd földre ejtette és rájuk futott. Robbanás, a lánca levált, s a páncélos mivel a másik hernyótalp még mozgásban volt, hirtelen „hátraar”-ot csinált, kicsit oldalra billent és leált. Két jól irányzott lövés ártalmatlanná is tette. Mind a három harcokosi legénységét elfogtuk.

— Alig hogy helyemre vissza tértem, újabb támadást kaptunk. A támadás az elsőhöz teljesen hasonlóan ment végbe. Most már amint a harcokosik felbukkantak, azonnal összekötöttem újabb hat kézigránátot, elhatároztam, hogy az imént bevált módszerrel ismét megkísérlem a lehetetlent. Minden úgy ment, mint a karikacsapás. A lövegek két harcokosit jóformán a felbukkanásuk pillanatában kilöttek, de a harmadik harcokosi újra kitért jobbra, úgyhogy erre löveg-vel nem lehetett löni.

— A már egyszer megtett utat megint átbukdácsoltam rohamisak és felszerelés nélkül. Ezúttal azonban majdnem poruljártam, s közel voltam ahhoz, hogy a halottból valóóságos halott váljak belőlem. Tudnillik,

ha egy kicsivel később ugrom, a hatalmas harcokosi menthetlenül keresztül gázolt volna rajtam. De idejében felugrottam, s egyet fohászokva a kézigránátokat újra sikertelen elhelyeztem, majd hátra ugrottam és levágta magam a földre. Pár pillanat múlva hatalmas robbanás — a harcokosi végkép leált.

— Aztán? — Nincs tovább. Egy hivatalos jelentés ennyit mond: „Hat ellenséges páncélost megsemmisítettünk, legénységét ártalmatlanná tettük”. És még — zubbonyára mutat — megkaptam ezeket a kitüntetések.

— A sebesülése is ott történt? — Nem, ott egy karcolást sem kaptam. Kicsit izgultam, kicsit vert a szívem, de hát ez érthető. A sebesülésem? A voronyezsi hídfőnél letalálót kaptunk. Engem elkapott a légnyomás és öt méterre elhajított. Csak a kórházban tértem magamhoz. De hát, hála Istennek, ez legyen a legmagyobb bajom.

Ime Dugovics Titusz szelleme ma is él és amíg magyar él, nem is fog meghalni soha.

Tudományos ülés az Orvosegyesületben

A Debreceni Orvosegyesület csütörtökön tartotta X. tudományos ülését a belklnika tantermében.

Az ülés elnöki tisztét Jan-kovich László professzor töltötte be.

Az első előadást műsoron kívül Borsos-Nachtnébel Ödön professzor tartotta „Heveny porphyrinuria” címen. Előadásában bemutatta a ritka, fotoszenzibilizációval járó körkép érdekes tüneteit, majd kifejtette azt a nézetét, hogy a körlefolásban mutakozó agyvelőgyulladás az alapbetegség következményének kell tekintenünk.

Ezután Csilléry András professzor a sztomatológiai klinika igazgatója mutatta be Németországi tanulmányútról magával hozott „Die Unfallbehandlung in der Kieferchirurgie” című tudományos filmet. Bevezető szavaiban kiemelte, hogy a film bemutatásával a harcoló katonák érdekeit kívánja elsősorban szolgálni. Nézet szerint az állományserültek elsőleges ellátását már a harcok közelében felállított, elsőrangúan felszerelt speciális kórházakban el kell végezni, úgy ahogy ez már Németországban történik, mert nem közömbös az, hogy a sérültet 24 óra belül, vagy talán csak egy hét múlva látjuk el. Ezért kell felkészülnünk arra, hogyha orvosainkat a haza magasztos kötelességeik teljesítésére szólítja fel, kelő szaktudással, a legkorszerűbb gyógyító fegyverekkel álljanak harcoló katonáink segítségére. Ezt a kiképzést akarja szolgálni ez a film is, mely az arcköponya sérüléseinek ellátásán kívül az arcpasztikák, szápadpótlások új módszereibe is érdekes betekintést nyújt. Ma olyan idők élünk amikor a tudományos vitáknak ezen a téren kevés jelentősége van, mert a legfontosabb az, hogy a sérültet a legmegfelelőbb módon s a legrövidebb időn belül lássuk el.

A film a legkorszerűbb műtetteket és gyógyító eljárásokat mutatta Wassmund, valamint Hoffer professzorok klinikájáról, kik közül az előbbi az orvosegyesület tagjainak módjában volt megismerni legutóbb a hadisérültek ellátásáról tartott előadása alkalmával.

Újabb jelentés az Uivenről

A Dagens Nyheter a húsz nap óta hiába keresett Ulven svéd búvárhajó feltalálásáról a következőket írja:

A Halöböl való Normy halászárka, amely szintén résztvevett a keresésben, először érintette a leeresztett acélrudak kal a hajó roncsait. Egy másik kutatóhajó egyik búvárja erre drótkötéllel lebozsátkozott és egyenesen a búvárhajó fedelzetére jutott. Megállapította, hogy a búvárhajón UV betűk vannak. A megtalálás után azonnal hozzáláttak a kiemelési munkálatokhoz, amelyek nehéz és hosszadalmasak lesznek. A búvár nem tudta megállapítani az elsüllyedésnek okait.

Meteor Mozgó műsora
Pénteken 5 és 7 órákor, szombaton 3, 5 és 7 órákor
PÁGER ANTAL
felülmúlhatatlan alakításával:
Harmincadik

Apolló filmszínház
Előadások: 4, 6 és 8 órákor.
Karady, Hajmássy, Senyoy, Vizváry, Mihályi és Kertész D. a főszerepben
Csalódás
A férfi és a nő legfájdalmasabb filmregénye.

Hun-ária Filmszínház
A legkacagatóbb magyar burleszk:
Legény a gáton
Főszereplők: Pethes F., Vaszary, Juhász, Hajmássy, Makláry, Csikós R., Pethes S.
Előadások 5 és 7 órákor.

Vígyszínház mozgó
Ma 5 és 7 órákor utoljára a művész franciá film-remek:
Újra sarjad az élet
Giono „Regain” című lebilineselő regénye.
Főszereplők: Gabriel Gabrio, Fernandel, Orane Demazis.

Országos mozgalom indul meg Debrecenből vidéki kereskedelmi csúciszervezet létrehozására, — a KOE-vel nincsenek megelégedve

A Kereskedő Társulat, a Baross Szövetség és a Fűszerkiskereskedők Egyesülete együttműködését határozták el — Teljes harmónia áll fenn a debreceni Kamarával! — Beható vita a záróra és a hétvégi szünet kérdéséről

Nagyjelentőségű értekezletet tartottak Debrecen kereskedelmi életének vezetői a Baross Szövetségben. Az iparhatóságot dr. Koller József tanácsnok, a Kereskedelmi Kamarát Pleskó András titkár képviselte. Ott voltak a Kereskedő Társulat, a Fűszerkiskereskedők Egyesületének vezetői is.

A záróra kérdés

Vitéz Dávid Géza elnök nyitotta meg az értekezletet, melynek egyik fontos pontja a záróra kérdése volt. A polgármester határozatban szabályozta ezt a kérdést. Az intézmények, kereskedők, fogyasztók kifogásolták, hogy a polgármesteri rendelkezést nem tartják be és egyenestől eltérőleg zárják az üzleteket. A Baross Szövetség a polgármesteri határozatot betartásának elvi álláspontján áll, ehhez minden kereskedőnek igazodnia kell. A kereskedőknek ma rendkívül nehéz a helyzete — mondta vitéz Dávid Géza — az érubeszerzés nem könnyű, viszont mo- hó vásárlási kedv tapasztalható, a tisztességes kereskedőt való- sággal megfosztják raktárától.

Előszörban Pleskó András titkár fejtette ki a Kereskedelmi Kamara álláspontját. Előadta, hogy sok kereskedő aláírt egy kérelmet a polgármesterhez, aki- től azt kéri, hogy nyáron is maradjon érvényben az órárai zárás. Szombat déli 4 órától pe- dig hétvégi szünetet tartanak. Természetesen ez a beadvány el- kerülte a Kereskedő Társulatot, a Baross Szövetséget és a Fű- szerkiskereskedők Egyesületét. A kereskedelmi minisztérium- ban a kamarák az egyik érte- kezésleten felvetették azt a gon- dolatot, hogy a zárórát minél kö- zelebb hozzák és esetleg egyes üzletek fél napot zárva tartsa- nak. A miniszter ehhez nem jár- ul hozzá, mert fontos közérde- kek fűződnek az üzletek nyitva- tartásához. A polgármester sem helyesli, hogy egyes üzletek 2-3 órától bezárnak. Az alkalmazot- ták kéri a korábbi zárórát, nem a kereskedők.

Dr. Koller József tanácsnok ki- jelentette, hogy minden záróra megváltoztatást csak a polgár- master engedélyével csinálhat- nak meg. A kereskedelmi szak- mákban a heti 56 óras munka- idő alapján állapították meg a fizetéseket, az alkalmazottak te- hát a munkaidő megrövidítése folytan jogosulatlanul jutnak magasabb munkabérezhez. A kö- zönség nyugalmát fenntartani mindenkinél legelsőrendű köte- lésége. Már pedig ha a közön- ség lehúzott rollókat lát, külön- böző találgatásokra ad okot. Az ilyen jelenség kedvezőtlen lég- kört teremt. A kereskedelmi ér- dekképviseletek kövessenek el mindent a jó rend fenntartásá- ra.

Kontsek László, a Kereskedő Társulat elnöke hangsúlyozta, hogy alapos tárgyalás után adta ki a polgármester a zárórende- lkezését, hogy a tüzelő és vi- lágító anyaggal takarékoskod- junk. Ez a szempont nyáron nem áll fenn. A közönség érdekét meg kell óvni, ezért az üzlete- ket kell ideig nyitva kell tar- tani. Debrecenben három ke- reskedelmi érdekképviseleti szerv van. Ha a kereskedők valamit akarnak, ezeken keresztül meg- indíthatják akciójukat. Ezt a mostani beadványt életendőnek tartom. Hívjuk fel a kereskedő- ket, hogy mindenki tartsa be a

polgármester által megszabott zárórát.

Radnay Márton a Fűszerkis- kereskedők Egyesületének elnö- ke kifogásolta, hogy a polgár- masteri rendelkezés után né- hány héttel már mozgalom in- dult meg a változtatás iránt. A Fűszerkiskereskedők ragaszkod- nak a rendelkezésben kiadott zárórákhoz és semmi esetre sem kívánunk rövidebb munkaidőt bevezetni.

Benyáts Emil azt kérte, hogy a trafikok és általában az ősz- szes üzletek azonos déli zárórát tartsanak.

Torma Lajos, az Alföldi Taka- rék vezérigazgatója, mint „ismer- tetlen fogyasztó” szölt a kérdé- shez. Ellene van a korai zárás- nak, mert a közönségnek nincs mindig ideje vásárolni. Súlyos hiba, hogy sok üzlet különböző időben zár. Olyan időket élünk — mondta, — amikor nem ke- vesebbet kell dolgozni, hanem többet. A helyes szociális vonal- vezetést éppen azt követeli, hogy mindnyaján nagyobb erőfeszít- ést tegyünk. Ha nincs is nagy forgalom az üzletben, fel lehet használni az időt a fiatalabb ge- neráció tanítására, nevelésére.

Dr. Bertók Lajos: Vannak üz- letek, amelyek 9-10-ig „hivatalos órái” tartanak, aztán bezárnak. Ez rossz hatást vált ki.

Benyáts Emil azt kérte, hogy az egész évben 6 órákor zár- janak.

Pleskó András kamarai titkár: Nem szabad elfelejteni, rengeteg munkásember van a városban, akik nem jöhettek el tetszésük szerint munkahelyükről. Időt kell adni, hogy vásárolhassanak. Vitéz dr. Dávid Géza határo- zatilag kimondta, hogy a Baross Szövetség nagy választmánya egyöntetűen amellett van, hogy a polgármesteri szabályzatot szí- gorúan tartsák be. Kéri, hogy az ellenőrző bizottságok kezdjék meg gyakorlati működésüket a záróra betartása körül. Azt is kéri, hogy minden üzletre néz- ve egyforma legyen a záróra.

A hétvégi szünet

Vitéz dr. Dávid Géza a hétvégi szünet ügyét ismertette. Június- július-augusztusban szombaton délután 2 órákor kezdődne a hét- végi szünet. A polgármesteri ha- tározat szerint szombaton dél- után nyitva kell tartani éppen a munkások érdekében. A közön- ség felesleges vásárlásai ellen való védekezés indokolja azt a törekvést, hogy igyekezzenek az üzleti órákat szűkíteni.

Benyáts Emil: Országosan kel- lene rendezni a hétvégi szünet kérdését.

Bory Ernő: Azok a szakmák, amelyek régen is tartottak hét- végi szünetet, most is zárhassa- nak.

Papp illatszerekkereskedő: So- kan budapesti vásárlásaikat bo- nyolítják le hétfőn délelőtt és ezért kell a szünet.

Kontsek László: A fűszer és

A nagy jövőjű Hajdúszoboszlón
a fürdősi, 5-8 percre
(Szurmay-u 2. sz)
eladó 500-öttelek
Cím a kiadóban.

élelmiszer szakma ellene van a hétvégi szünetnek. Még a vasár- napi munkaszünet keresztülhaj- tása is nagy nehézségekbe ütkö- zött.

Radnay Márton: Romlandó áruk nem lehet péntektől hét- főig eltartani.

Vitéz dr. Dávid Géza kimond- ta a határozatot, hogy a hétvégi szünet kérdésében is a polgár- masteri határozat alapján áll minden érdekképviselet.

A kereskedelmi csúc- szervezet ügye

Vitéz Dávid Géza beszámolt a Kereskedők Országos Egyesüle- tének megalakulásáról. A KOE mellett azonban megmaradtak az összes régi egyesületek is. A vidék nem jutott szóhoz és me- gint csak a főváros alakított magának egy egyesületet. Nem tudjuk, miért kell még egy egye- sület például Debrecenben a Ba- ross Szövetség, a Kereskedő Tá- rsulat és a Fűszerkiskereskedők Egyesülete mellett. Bizalmatlan- ok vagyunk a KOE iránt. Az a javaslatom, fogjunk össze vala- mennyien és olyan közös szer- vet alkossunk, amely minden ér- dekképviselet előnyét és könnyít- ést szolgálja. De ezt az új szer- vet ne parkodjunk egyikünk ré- szére sem kisajátítani. Debrecen- ben kellő harmónia van a keres- kedelmi érdekképviseletek és a Kereskedelmi Kamara között, azokat az előnyöket ki tudjuk közösen vinni, amelyeket a mai viszonyok között ki lehet har- colni. Bizalmatlansági indít- ványt tesz az új kereskedelmi egyesüléssel szemben.

Kontsek László: Legcélszerűbb lett volna, ha a miniszterium el- rendeli a kereskedők kötelező társulását. Ehelyett a szabad társulás elvi álláspontján van a miniszter. Helyeslem, amit Dá- vid Géza hangoztatott. Feltétle- nül arra az álláspontra kell he- lyezkednünk, hogy a vidéki szer- vezkedés induljon meg és ennek alapján letelessenek majd olyan csúciszervezetet, amilyenre va- lóban szükség van. Semmi aka- dály sincs annak, hogy D bre- cenben a Kereskedő Társulat együttműködjék a többi érde- képviselettel. Bármikor ké- szen állunk a közös munkára, minél gyorsabban dolgozzuk ki a közös munkatervet és a kere- teket. A Kereskedő Társulat em- lékiratot terjeszt a miniszter elé, szívesen vesszük, ha ehhez min- denki csatlakozik.

Radnay Márton: A Fűszerkis- kereskedők Egyesülete teljes szívvel, lélekkel csatlakozik a Kereskedő Társulat és a Baross Szövetség indítványához.

Schlachta Sándor: Ha Debre- cenben megindítanánk a szer- vezkedést, bizonyos, hogy az egész országban a vidéken csat- lakozást fogunk kapni ehhez a mozgalmhoz. Indítványozom, sűrűsösen üljön össze egy bizott- ság az egész terv kidolgozása vé- gett, a Kereskedelmi Kamara közbejöttével és hívjuk fel csat- lakozásra az egész vidéket, hogy vidéki csúciszervezetet hozjunk létre.

Kontsek László: Számos leve- lem van, felsőházi tagoktól is, akik azt kérdezik, hogy bizo- nyos kereskedelmi kérdésekben Debrecen milyen állásponton van. Ez mutatja, hogy súlyos van Debrecennek.

Vitéz Dávid Géza: Nyilvánít- suk ki, hogy nem vagyunk meg- elégedve a mostani csúciszerve- zettel és a vidék más úton akar elindulni. Végtelen nagy öröm- mel vesszük tudomásul, hogy a Kereskedő Társulat magára vál- talja a vidéki szervezkedés moz- galmának megindítását.

Kontsek László: Nyomban ál- lapodjunk meg, hogy a további teendők és tervek kidolgozására mikor ülünk össze.

Az értekezlet Pleskó András kamarai titkár javaslatára úgy döntött, hogy a három egyesület

elnöksége állapítsa meg az idő- pontot és ezt a sajtó útján majd közhírré teszik.

A kereskedőellenes hangulat

Tárgyalta azt a sok panaszt is, amely elbángzik amiatt, hogy a kereskedő nem elég udvarias vagy nem szolgál ki árut. Véle- ményt is hallotunk, hogy leg- célszerűbb lenne, ha a közönség közvetlenül a termelőtől kapná az árut. A háború alatt különö- sen fontos, hogy mindenki igaz- ságosan és arányosan jusson hozzá a cikkekkhez. Ha a keres- kedőt indokolatlan gyanúsítás és támadás éri, azt udvariasan vissza kell utasítani, de ha hi- bák vannak a kereskedőkben, azt mi magunk küszöböljük ki. Ezzel a kérdéssel kapcsolat- ban Dávid Géza megjegyezte, hogy a kereskedőnek nem sza- bad idegesnek lennie, a közön- séggel szemben mindig udvaria- sak legyenek és erre tanítsák az alkalmazottakat is. A boltban a veendő ár. Ehhez tartsa magát minden kereskedő. Ahol indoko- latlanul megtámadják, azt illo- komolysággal hártásik el.

Pleskó András kamarai tit- kár az ellen szölt, hogy egyes nagykereskedők kiírják: „Foga- dás reggel 9-10-ig”. Kéri, hív- ják fel a kereskedőket, hogy vi- selkedjenek kereskedői módon, álljanak mindig előzékenyen rendelkezésre, amíg az üzlet nyitva van.

Torma Lajos vezérigazgató: Debrecen valamikor előkelő ke- reskedőváros volt. Ezek a patri- cius kereskedőcsaládok jórészt eltűntek. A mai kereskedők kö- zött is vannak kitűnő egyénisé-

Okos nő
megbecsüli a rég bevált Pyramidont
Meggúnteti a fájdalmait és így megóvjá a korai öregedéstől
Fejfájás, rossz közérzet ellen segít a
Pyramidon
TABLETTA

gek, ezért azt javasolja, hogy a kereskedelmi érdekképviseletek alkalmas időben rendezzenek kereskedői továbbképzői tanfo- lyamot, ahol sok érdekes anyaga- got lehet előadni.

Dr. Mitrovics Tibor: A keres- kedőnek is, a bevőnek is kötele- sége, hogy egymással szemben fokozott udvariassággal járjon el. Ez ma nemzeti kötelesség. Az értekezlet vitéz Dávid Géza zárószavaival fejeződött be.

Scheffler János szatmári püspök és Fiedler István volt váradí püspök bérálnak Debrecenben

A debreceni római katolikus egyházból több év után az idén lesz bérálmás. A bérálmás szent- ségét dr. Scheffler János szat- mári megyéspüspök és Fiedler István volt váradí püspök szol- gáltatja ki. A bérálásra eddig több mint ezeröttszáz felnőtt és gyermek jelentkezett a plébániái hivatalban.

A két püspök szombaton dél- után érkezik. Scheffler püspök egyneked 7 órákor a Szatmár felől befutó vonattal jön és nyomban a Szent Anna-utcai főplébániatemplomba hajtat, ahol félhétórán kezdettel ő tartja a májusi litániát és azután beszédet intéz a bérálandók- hoz. Másnap, vasárnap háromne- gyed 9 órákor a bérálandó

gyermek sorfalat állnak a plé- bániától a templomig. Scheffler püspök a fiúkat bérálja a ka- tolikus gimnázium udvarán, ugyancsak ott lesz kilencórán kez- dettel tábori szentmise. A leányok bérálását a templomban Fiedler püspök végzi. Itt kilenc órákor szintén szentmise lesz.

A rendes vasárnapi miserend annyiban változik, hogy a hi- vek számára az utolsó szentmise nyolc órákor lesz a templom- ban, a többi misét a gimnázium udvarán tartják, tekintettel arra, hogy a templomban a leányok bérálása lesz.

Scheffler és Fiedler püspökök debreceni tartózkodásuk alatt dr. Bánáss László prépost-plébános vendégei lesznek

Spanyol újságírók Budapest

A Budapestben tartózkodó spa- nyol újságírók: Pedrolain En- tralgo, a spanyol nemzeti tanács tagja, Xaver Echarrri, az Arriba főszerkesztője és Enrique Llore, a falange sajtófőnöke, akik báró Wimpffen Iván madridi magyar sajtóelőadó kíséretében jöttek Budapestre, tegnap délelőtt lá- togatást tettek a spanyol követ- ség, majd utána Ullein-Reviczky Antal rendkívüli követ és meg- hatalmazott miniszter, sajtófő- nöknél. A sajtófőnök hosszasan elbeszélgetett a spanyol újsá- gírókkal és amikor megkezdődött a főszerkesztői értekezlet, a bu- dapesti napilapok főszerkesztői- nek jelenlétében üdvözölte a spa- nyol sajtó kialakulását.

a világháborút megelőzően csak két népe volt Európának, amely vállalta a fegyveres ellenállást a bolsevizmus ellen: a magyar és a spanyol.

A spanyol vendégek nevében Pedrolain Entralgo köszönte meg az üdvözlést. Ramitotolt arra, hogy mint a múltban, úgy ma is a magyarok és spanyolok egyaránt harcoltak az európai civilizációért. A magyarok épp- úgy érezték saját testükön a kommunizmus dúlását, mint a spanyolok. A villásreggeli után Xaver Echarrri, az Arriba fő- szerkesztője, ismertette a spa- nyol sajtó kialakulását.

Megrövidítették az elsőtétítés időtartamát Olaszországban

Mlano, május 6. (Bud. Tud.) Észak-Olaszországban az első- tetítés időtartamát hét és fél órára rövidítették meg. Az elsőtétítés este 21 óra 30 perckor kezdődik és reggel 5 órákor végződik.

„Halálsgár” c. érdekes- zítő regény kapható kiadóhiva- lunkban. Ára 80 fillér

SZÍNHÁZI MŰSOR:

Pénteken este: **Bácskai dínom-dánom.** (Propaganda munkások előadása).

Szombaton délután: **Bácskai dínom-dánom.** Filléres helyérek.
Szombaton este: **Az utód.** — Kardoss Géza vendégjátéka. B) bérlet.

Vasárnap délután: **Mária fő-nadnagy.** Mérsékelt helyérek.
Vasárnap este: **Tahiti gyöngye**

Az utód

Kardoss Géza vendégjátéka

Forró sikerű ünnepi estére gyultak ki tegnap a Csokonai Színház lámpái. Esztendő után ismét a debreceni színpadra lépett Kardoss Géza, akinek jelentős része van abban, hogy a debreceni színházi kultúrát közvetlen a főváros mellett emlegetik. Másfél évtizeden keresztül állt ennek a színháznak élén Kardoss Géza, hittel, tehetséggel, a művészet fanatikus szeretetével. Az örök szép áhítatos szolgálatát jellemezte ezt a másfél évtizedet, mely ragyogó művész-produkciók sorozata volt. Hiszen többek között Debrecenben játszották először magyar színpadon Pirandello, Kardoss Géza mutatta be a „IV. Henrik”-et. Keze alól nőtt ki egy nagyszerű, tehetséges színésznemzedék és művészel ma szinte százezrekig fővárosi színpadokon, vagy a vidéki színpadokon, vagy a vidéki színpadok legfontosabb kultúrponyjain állanak.

Mint művész pedig a maga szerepkörében egyike a legnagyobbaknak. Másfél évtized alatt tehetsége fejletlen alkotások sorát virágoztatta ki a Csokonai Színház színpadán. A „Süt a nap” Sámson Mihály, a „Tűzek az éjszakában” sugója, a „Tűzmadár” remek művészettel formált kegyelmes ura, az „Érett-ségi” könnyeleg lírával formált mélyesen megható, búcsúzó tanára, a magyar úr számtalan variációban, de mindig utóélettel teli, formált figurája Kardoss Géza művészetének olyan széles skáláját, tehetségének olyan kiapadhatatlan arzenálját tárták a debreceni közönség elé, hogy ezekről az alakításokról csak az élménynek kijáró visszaemlékezés lehet beszélni.

Kardoss Géza hivatalosan — reméljük még jóváteszük ezt a mulasztást — nem örökös tagja a Csokonai Színháznak. De művészetét örökre beégette a debreceni közönség lelkébe, ezt bizonyította az a varázsosan szép, forró sikerű este, melyen művészi multja gazdag emlékeivel, tehetségének töretlen nagyszerűségében ismét megjelent, mint vendégszereplő fővárosi művész régi sikerei színhelyén. A gongyútes — mely az előadás kezdetét jelezte — forrón dobant bele sok néző szívé és a tapsok muzsikáján át, mint láthatatlan ölelés fonta körül a közönség szeretete Kardoss Géza, a nagy művészt, aki ragyogó betűkkel írta be nevét a magyar színház történetébe.

Tökéletes életre van Bokay János „Az utód” című színművének. Az élet természetes rendje, hogy dolgozunk, elerendő célok megvalósításáért harcoss készséggel vetjük latba minden erőnket, míg egyszer... Egyszer elér bennünket az öregkor, megérünk

Csokonai Színház
Pénteken munkások előadásban
Bácskai dínom-dánom
Szombaton B) bérletben
Az utód
KARDOSS GEZA
és
BELEZNAI UNGER ISTVAN
fellépésével!

arra, hogy helyünket fiatal, tett-erős utódnak adjuk át s lépünk a számunkra mindent jelentő munkaterületről. Az egyetemlegesség szempontjából ez úgy van jól és helyesen: ezt kívánja a haladás, a fejlődés rendje. Am ha ezt egyéni szempontból mérlegeljük, ha egyénien érint a kérdés, megítélésünk nem mindenkor tud eszmei magaslata emelkedni. Bokay János színművének is ez utóbbi érdekelte elfogultság adja a lendítő erőt s ezt olyan életbe, hűsba vágó egyéni tragédia színelvel mintázta, hogy láttára és hallatára összeszorul a szívünk és megretten a lelkünk. Ebbe a darabba azonban téves lenne igazi drámai felépítést és az abból eredő feszítő erőt bele-magyarászni, mert mindaz, ami lényegileg az emberi tragédiát nyújtja, nem az ellenfelek egyéni vagy eszmei összetűzéséből formálódik, hanem a félreértések adják az összetűzés alkalmát, amiből aztán kialakul a feszültség látszata. Gyöngyít a darab felépítési vázát az a tény is, hogy a szenillás, élesszemű orvostanár nem veszi észre hosszú időn át a körülötte folyó intrikát és az író arra kényszerül, hogy egy véletlen elszólás útján indítsa el a kibonyolítás szálait. Amint tehát nem igazi drámai mag emeli a cselekményt, ugyanúgy a kibontakozás sem a jellemi készségek útján szelődik színmű nyugvópontjára. A felépítési elgondolás hiányai mellett azonban a darab szerzője olyan páratlan poézissal átszőtt művet állít elénk, ami kétségtelenül feledtetni tudja a magasabb szempontból kifogásolt hiányokat, Bokay János szenillás készséggel építi a virtuozitás szintjén színpadi művet. A darab egész vonalvezetése magas rendű s megírásának indítéka tisztá, nemes es ha a drámai indítás zsánerképpé szelldül is, sok-sok mély bölcsesség kárpótol bennünket a mélyen emberi és kifogástalan művészi szintű megnyilatkozásban.

Az egész darab sikere az előd és az utód kezébe tétetett le. Tölk fűg minden, játékok emelheti sikerre a darabot. Az előd sokszínű és tökéletesen életitzi alakját Kardoss Géza nagyszerű emberábrázoló készséggel állította élénk, nyugodtan állíthatjuk, hogy művészi pályájának egyik legnagyobb és legértékesebb formálása Szepeai professzor alakjának megmintázása. Mélyen emberi minden megnyilatkozása s játékformáló készségében csillogó fényt, életerőt kap gondos kiépítésben megjele-nő elevenítő készsége. Csupa szív kihangsúlyozása könnyesen megható s ha ez egy kissé puhává teszi is a mindenképpen dolgozni akaró professzor alakját, nem támad az az érzésünk, hogy felesleges becsvágy futenő állásához való ragaszkodását, még kevésbé tünik hiúnak, akjt külső körülmények konveniól kőtnék gúrcsős ragaszkodással munkaterületére.

Az utód alakját B. Unger István elevenítette tökéletesen beéret és kifinomult művészi lendülettel. Játékában benn izzik a munkaszereplő fanatizmusa, de vonalon halad ezzel becsületos, férfias egyénisége és mélyen érzni tudó emberi mivolta. A két szereplő mellett Selmecey Mihályról kell őszinte elismeréssel szólnunk. A nyugalmába vonult Horváth professzor figuráját annyit kedvességgel mintázta, hogy jelenléte tökéletesen rászolgált a közönség lelkes tapsaira. Ragyogó maszkjánál csak a színes invencióval kiegészített játéka volt jobb. Zách János, a minden áron érvényesülni akaró és semmi tekintélyt nem ismerő intrikus figurája nagyszerű mintázás. Kissé passzív színel mellett is. Korráz szempontjából érdekes ennek a talpnyaló konjunktúra lovag figurának a beállítása, aki tehetség-telenségét a mindenbe bekapcsolódás útján egyikszik palástolni, hogy biztosítani tudja a maga kis pizkos boldogulását. Kompóthy Gyula a rakaszkodó becsületesség férfitípusát rajzolja olyan tökéletességgel, ami egyénesen megható. Ugyanezen a vonalon halad Perényi Sári szépsikerű alakítása is. Almássy Judit a fiatal professzor felesége alakját eleveníti kiváló ráter-mettséggel, tudatos, kifinomult izléssel és játékinvencióval.

Kormos Ferenc Józsi bácsija a kifogástalan játéktechnika színelében jelenik meg, amit tökéle-

tesen beérett művészi készség emel életszínüvé. Márky Géza, Ragály Elemér, vitéz Molnár Iván, Hortobágyi Árpád és Balogh Béla nagyszerű alakítása egy-egy igen értékes színfoltja a nagyszerű előadásnak. Kisebb szerepekben kifogástalan jót ayujtott Gál Manel, Szék Zoltán, Dóka János és Kállay Erzs.

SZÍNHÁZI KISTUKÓR.

JÁVOR PÁL vendégszerepl Debrecenben május 15—16-án, a BOLERO c. vígjátékban. A Nemzeti Színház nagyszerű művésze csak Debrecenben vendégszerepl az idény folyamán.

AZ UNGER-TÁRSULAT június elején fejezi be a debreceni szezonját. Bemutatja még Vas-zary remek „MONDJ IGAZAT” bohózatát, Scribe „A nők harca” c. darabját és felújítja az „Egy

bolond szazat csinál” c. darabot. Debrecenből Egerbe megy a társulat, ahol szabadtéri előadást is tartanak. Pünkösdre a „PATYOLA-LATKISASSZONY” előadásra visszajön az operett társulat három napra és a terv, hogy a nyár folyamán szombat-vasárnaponként vendégszereplőkkel kiegészítve tartanak Debrecenben is előadásokat. Így a debreceni közönség nyáron sem marad színház nélkül.

Hangverseny a Zeneiskolában

Debrecen sz. kir. város zeneiskolája folyó hó 7-én, pénteken este 7 órakor tartja V. nyilvános hangversenyét. (Beethoven zongoraszonáták.) Belépődíj nincs.

Székely kisdíkok szerepiése Debrecenben

Nagy siker jegyében zajlott le tegnap délután a Déri Múzeum-ban a Karácsony Sándor igazgató-tása alatt álló **Társaslélektani Intézet** ünnepése. Városunk pedagógusai és az érdeklődő közönség zsúfolásig megtöltötte az előadótermet és mindvégig feszült figyelemmel hallgatta a talpraesett székely kisdíkok számait.

A másort a beszercei állami gimnázium kis önképzőköre adta. Bevezető Komjathy István, az önképzőkör vezetőtanára mondott, a **tehetségkutató magyar módjáról.** Elmondotta először az önképzőkör keletkezésének történetét. Az önképzőkört kényserhelyzet teremtette meg. Erdély visszatérte után magyar gimnázium lett a beszercei állami gimnázium, magyar gyermek azonban nem volt. Mit volt mit tenni: **utána kellett menni a magyar gyermekeknek.** A gimnázium néhány lelkes tanára elment a székely falvakba és a tanítók, papok segítségével verbuválta össze a gimnázium leendő diákjait. Munkájuknak ez a része sikerült is: az erdélyi falvak legkiválóbb gyermekei kerültek Beszerce. Ekkor azonban nehézségek állottak elő: a gyermekek, akik magyar környezetben kint nőttek fel, bizonyultak, **semmiképpen nem érezték magukat jól a gimnáziumban.** Komjathy Istvának, aki Karácsony Sándor régi tanítványa, az a gondolata támadt ekkor, hátha a magyar pedagógusának a magyar l lektől idegen volta az oka ennek a változásnak. Ezen a nyomon indult

el és gyanúja beigazolódott. A **tanításban figyelembe vette ezután azt, hogy magyar gyermekek tanít és munkájában a siker csakhamar jelentkezett.** A gyermekek hálaosan honorálták azt, hogy tanáruk nem egy idegen pedagógia lelketlen semáit igyekszik rájuk erőszakolni, hanem figyelembe veszi őket is: látja bennük a másik embert. Így aztán munkájuk csakhamar termékeny munkaközösségre alakult. Bevezető szavai végén hangsúlyozta Komjathy István, hogy Karácsony Sándor magyar pedagógiai rendszere bátorította fel munkáját. Ha Karácsony Sándor nem dolgozta volna ki magyar pedagógiai rendszerét, **ez a huszonhárom falusi magyar gyerek nem kerülhetett volna gimnáziumba.** — Hangsúlyozta Komjathy István a **szeretet és a magyar lélek figyelemberételének fontosságát ebben a munkában.**

Ezután következtek a diákok számai. Egyik nagyszerűbb volt, mint a másik. Mind komoly élményt jelentett. Mindegyik a vezető tanár munkáját és Karácsony Sándor pedagógiai igazolását **meglátszott belőlük, hogy rögtön jelentkezik az élet, ha figyelembe veszi a tanár a tanításban, hogy magyar gyermekek tanít.** Pedagógusaink lelkében bizonyára az az elhatározás fogant meg ennek az ünnepségnek a hatására, hogy minden erejükkel a magyar pedagógia megteremtésén fognak munkálkodni az iskolában.

Hogy öregszik és mint hal ki egy nép

Jeney professzor a népesedéspolitikai kérdésekről

Nagyszerű előadást tartott dr. Jeney Endre egyetemi orvosprofesszor Kassán a Magyar Nemzetpolitikai Társaság felvidéki osztályának legutóbbi előadóján. Előadásának címe: „Hazánk népesedéspolitikai helyzete” volt.

A népesedéspolitikának a XIX. század második felében célja a magas halandóság elleni küzdelem volt. Ma főfeladatának a születési arány visszaesése, a nép, a nemzet **telőregedése** elleni küzdelmet tekint. Különösen fontos ez olyan országoknál is, mint Magyarország is, amely az utolsó félszázad alatt különleges veszteségeken esett át — kezdte nagy érdeklődéssel kísért előadását dr. Jeney Endre.

— Magyarország az első világháború előtt kivándorlás útján közel 700.000 embert veszített, ezenkívül az első világháborúban 600.000 hősi halottunk volt. Ez a veszteség annál is súlyosabban esett a lathá, mert nemesak a háború alatt, hanem az azt követő években is fokozatosan esett születési arányszámunk. — Népmozgalmi helyzetünkön sokat segített a csecsemő- és

gímőkörhalandóságunk, sőt az általában halandóságunk általános esőkkenése. Az így mutatkozó népesedési nyereség azonban a népesedéspolitikai követelményeit nem elégíti ki.

Az életkor meghosszabbodása ugyanis az alacsony születési arányszám mellett csak népünk „előregedését” segíti elő, mert a fiatal és munkabíró korban levők számának aránylagos esőkkenését jelenti.

A népszaporodást csak azok a családok segítik elő — állapította meg az előadó — melyek több mint három gyermeket nevelnek. A két gyermekes rendszer mellett ezer emberből öt nemzedék mulva mindössze 90 ember maradna, míg tovább 150 év múlva mindössze 8 lélek. Ez egyet jelentene az illető nép kihalásával. Még végzetesebb és gyorsabb volna a kihalás az egyke rendszer mellett. Minőségileg is ártalmas az egy, vagy két gyermekes rendszer. A történelmi tanulása szerint a nagy tehetségek nem voltak elsősültek.

A születések elmaradása százdunk legstyhosabb kultúrabeteg-sége, mely kevés európai országot kímélt meg. Foglalkozások szerint legmagasabb a születési arányszám a napszámosoknál és őstermelőknel. Legalacsonyabb a

tisztviselőknél. Magyarországi születési aránya az évszázad elején még 40 százalék, 1913-ban 33,8 százalék, 1918 után 32 százalék, 1933-ban 22 százalék, 1939-ben 19,9 százalék, 1940-ben 21,2 százalék és 1941-ben 20,3 százalék volt. Szaporodásunk 1913-ban 11,5, 1938-ban 5,8, 1940-ben 6,7, 1941-ben pedig 6,4 százalék volt. A halálozások nagymértékű esőkkenése dacára szaporodásunk jelenleg is csak 6,4 százalék.

Legújában magyar vonatkozásban a helyzet szerencsére javult. A nép- és családvédelmi törvényeink és intézkedéseink hatására az utolsó két évben emelkedő iránzatot mutat szaporodásunk. Más népektől, így elsősorban a románoktól, lengyelektől, szerbektől, olaszoktól és bolgároktól ugyanakkor visszacsúszott.

Előadásának végén Jeney Endre professzor hangsúlyozta, hogy az erkölcsi akaraterő is a népesedés szolgálatába kell állítani. A gyermekáldás ne legyen sehol sem gúny tárgya és hátrány forrása, hanem népi, szociális szent kötelességjeljesítés.

Magyar hősök

Semmitől vissza nem riadó önfeláldozás igazi hőse volt Nagy Sándor hadapródmester, egyik honvéd páncéltörő ágyús kötelek szakaszparancsnoka.

1942. szeptember 13-án honvédek rendkívül elkeseredett küzdelmet vívtak Uryw község birtokáért a bolsevistákkal. Nagy Sándor hadapródmester a közsegítői északnyugatra emelkedő magaslaton állott páncéltörő ágyús szakaszával, amikor észrevette, hogy az egyik honvéd századot két váratlanul felbukkano ellenséges harcocsai, valamint az azok mögött sűrű csoportokban előrohánzó szovjet gyalogság keríti be. Az ellenséges csoport már a század hátát fenyegette. Ugyanebben a pillanatban megsebesült Nagy hadapródmester egyik irányzója, s annak lövege elnémult. A hőselkü hadapródmester maga rohant a löveghez és szembe fordult a támadó vörös harcocsikkal. Az egyik ellenséges páncélosnak mégis sikerült megközelítenie a páncéltörő ágyút. Mialatt az a másik harcocsival állott harcban, közvetlen közelből vette tűz alá az önfeláldozóan küzdő hadapródmestert és halálosan eltalálta.

Nagy Sándor hadapródmester mindenkor példája maradt az utolsó pillanatig rendületlenül küzdő és önfeláldozó magyar katonának.

A DVSC küzdeim az országos birkozóba, nokságért

Budapest, május 6. Az országos birkozó csapatbajnoki verseny döntő mérkőzése tartja izgalomban a birkozósport híveit. Szombaton este félhat orakot dől el a nemzeti sportcsarnokban a bajnokság sorsa.

A döntőbe jutott négy csapat közül bármelyik megszerezheti a bajnokságot, ha mellette alkalom a szerencse. Az eddigi küzdelmek alapján első a MAC 2 ponttal, 8:6 győzelmi aránnyal, második a WMTK 2 ponttal 8:6 győzelmi aránnyal, harmadik a DVSC 2 ponttal 6:8 győzelmi aránnyal, negyedik a BESZKÁRT 2 ponttal 6:8 győzelmi aránnyal. A Magyar Birkozó Szövetség úgy határozott a sportszerűség megővése érdekében, hogy először a DVSC—BESZKÁRT párharcot bonyolítják le és csak azután kerül sor a MAC—WMTK erőpró-bára.

Eddig kétezer légiriadó volt Dániában

Helsinki, május 3. A dán polgári légóltalmi erők közreműködésével legutóbbi nyilatkozatában elmondotta, hogy a háború kitörése óta Dániában több mint kétezer légiriadót rendeltek el. Az ország területére 2214 robbanó és 4600 gyújtóbombát dobtak le.

— Bulgáriában azokat, akikre üzérkedést bizonyítanak rá internálják és az árvizes vidékeken megkezdett újépítési munkálataknál foglalkoztatják őket, napi 16—18 órás munkaidő mellett.

Egy érdi piaci árus rémtette

Megfojtotta három gyermekét, felgyújtotta házát és öngyilkos lett

Szörnyű családi dráma történt Érden. Kupheri Gyula piaci árus — miáltal a felesége tejerment megfojtotta mind a három gyermekét, akik közül a legidősebb 6, a középső 4, a legfiatalabb 2 éves volt, azután felgyújtotta házát s végül felvágta magát és felakasztotta magát.

Mire felesége hazatért, lánokban találta otthonát és holtan valamennyi hozzátartozóját. A későbbesett asszony azonnal jelentést tett a csendőrségnél. Azonnal megkezdtek az oltási munkálatokat is, a tűz terjedését

azonban már nem lehetett megakadályozni, a ház teljesen elhamvadt.

Kupheri Gyulát a környéken mindig ideges, nem egészen normális embernek tartották. Valószínűleg ez lehetett az oka a szörnyű családi katasztrófának, amelynek felesége sem tudja más magyarázatát adni. Az utóbbi időben azért panaszkodott sokat, mert nem kapott mindentől elegendő árut. A csendőrség az ügyben megindította a vizsgálatot.

Karády Katalin „fátyol-pöre” bocsánatkérésekkel elintéződött

Budapest, május 6. Karády Katalin filmszínésznő, polgári néven Varga Rezsóné, született Kanizsai Katalin, egy évvel ezelőtt kártérítési pert indított Heinemann Sándor, a Royal Revüszínház igazgatója, továbbá Szendrő József és Lugossy György színészek ellen. A törvényszék annakidején zárt ajtó mögött tárgyalta a pert, az ítéletet és annak indoklását azonban már a nyilvánosság előtt hirdették ki. Kiderült ebből, hogy Karády keresetét arra a jelenetre alapította, amelyeket a Revüszínházban Szendrő és Lugossy adott elő és amelyben Lugossy Karádyt parodizálta. A jelenetben Lugossy többek között ezt a kijelentést tette: „Borítsunk fátyolt a multra!” Mire Szendrő így válaszolt: „Honnan veszek én ekkora fátyolt?”

A törvényszék megállapította, hogy a jelenetnek ez a két sora Karády magánbecsületére és személyiségre sértő.

A törvényszék megítélése szerint a bár közönsége kisértéggel zárt közönség, míg a Revüszínház nézőközönsége nagy publicitású, tehát más sálya van ugyan annak a jelenetnek, ha ott, vagy itt kerül bemutatásra. Nem azt kell vizsgálni, hogy az alperesek kívánták-e sérteni Karády Katalint, vagy sem, hanem, hogy az átlagos hallgató lelkében a hallott szöveg milyen asszociációt támaszt. A kifogásolt szöveg ezt a gázt jelent, hogy akire ezt vonatkoztatják, annak multjában takargatni való van és pedig olyan mértékben, hogy elég nagy fátyolt nem is lehet rá találni.

Heinemann is gondatlanság terhére indokolás szerint, mert a szöveget előzőleg el kellett volna olvasnia. A bíróság el is marasztalta az alpereseket.

Az érdekes polgári pernek büntügyi folytatása is lett, amennyiben Karády Katalin ügyvédje: Kóla György útján feljelentést tett Heinemann és a két színész ellen a büntetőjársbírságon becsületsértés vétsége miatt. Dr. Nagy György büntetőjársbíró tegnap tárgyalta az ügyet. Heinemann Sándor tagadta a bűnösséget, Vedekezőse szerint hallomása volt arról, hogy a jelenet előzőleg már nagyon sokszor játszották különböző helyeken a nyilvánosság előtt.

Szendrő József is ártatlanságát hangoztatta.

Mi mondtotta többek között, nem találta sértőnek a szöveget nem is akart az sértő lenni. A rendőri cenzura sem kifogásolta előzőleg. En Karády Katalin multjáról semmit sem tudok, tehát nem is célozhattam arra.

Lugossy György szintén tagadta bűnösségét és azt adta elő, hogy a megengedett határokat nem lépték át.

A vádlottak kihallgatása után a védők védeceik nevében kijelentették, hogy a vádlottaknak nem volt szándékuk Karády Katalint megsérteni, de ha mégis sértve érezné magát, bocsánatot kérnek. A vádlottak szintén kijelentették ezt. Kóla György ezt az elgondolt Karády nevében elfogadta és a vádat elejtette, mire a járásbíró az eljárást megszüntette.

hanem elriasztódott a színházról. Sok klinikának ezek óta volt berlete s ennek dacára üres maradt heteken keresztül palyunk és masoke is. Teved es tevedett tehát az a direktor, aki azt gondolta, hogy Debrecennek akármir is akarkir jo. Talan nagyon is müertó Debrecennek a színházba jární szeretó közönsége, mert sokszor Pesten 200-szor tablás házak előtt menő 5 darab csúfosan megbukott a lengett vidék előtt B. Unger István direktor úr akkor járna el helyesen, ha azt az eddig még talán kevészámú, de a mostani együttes mellett allandoan növekvő pár bátor — m gis megpróbálkozom — debreceni színházlátogatót nem riasztana vissza megint talán évekre, hanem mindent megadna azoknak, akik a jövő évadban telt házakat vonzanának Önnek Direktor úr! Kéves kiegészítéssel és némi cserével lehetne végre „igazi színház” Debrecennek.

Az operetről szólva *Raja János* sem szabad elengednie Direktor Úr! Általában nagyon gyengék az operettek, de Raja Jancsi valóságos lelket lehet mindegyikbe s rajta áll, tőle függ a legtöbb haccacaras operett sikere. Benne egy olyan ezeroldalú művészt ismert meg a debreceni közönség, akir élvezetes humora, szenzációs táncai, szípkarkózó egyéni kiszólásai miatt nem lehet pótolni mással s ha elmenne, — az operett és vigjátékknál biztosan megint

DEBRECZEN 5 OLDAL 1943 V. 7.

üresen kongana a színház, mint sok éven át.

Az elmenendők között emlegetik *Moory Lucy*t, kit jelenleg is nekülözünk s kinek nagyszerű játékát megszerettük a Bolond Asvaynéban és sok másban. *Kompóthy Gyulát*, ki finom, színes, étellel telt elegáns játékával ugyancsak meghódította a közönséget, *Kormos Ferencet*, kit remek humoráért szeretünk. Mások elmeneteléről eddig nem hallottunk.

Szeretnénk hinni es tudni, hogy említett kedvenceink is mind itt maradnak s kérjük bevezni Unger Istvan direktor urat, adja meg nekik művészi teljesímenyüket a megilletó ellenszolgáltatást, hogy maradjassanak natunk. Mi biztosítjuk Direktor urat, hogy a jövő szezonban nemcsak Debrecen egy része, hanem az egész város megszokja, hogy „nini lehet színházba jární”, s akkor lehetővé lesz, hogy egy darab nemcsak egy-kétszer fog menni, mert ez is hallatlan terhet jelent színészeinknek s a Csokonai Színház nem fog üresen kongani.

Mielőtt b. Unger István úr igazgató lett folyton cikkeztek az újságok „ra kell szoktatni a debreceni közönséget a színházra”, ne engedjük, hogy a színészet válságba jusson” stb. stb. Igéretet is kaptunk komoly darabokra, komoly erőkkel, ezek most megvannak, lassan megismertük művészeinket, már nem kellett biztatni bennünket, már megünk magunktól mind többen es többen s most nem volna szabad megállítani es visszafordítani bennünket s elengedni azokat, akikért megünk.

Remélve, hogy kérésünk teljes mértékben meghallgatásra talál, egyben kérjük a városi színpártolóok hozzászólását is ebben az egész várost érdeklő ügyben. Teljes tisztelettel

az egyetemi színházbarátok nevében egy előfizető.

Közgyűlést tart Hajdú megye törvényszéki bizottsága

Szilassy László főispán elnökletével Hajdú vármegye törvényszéki bizottsága május 11-én, kedden délelőtt fél-tízkor közgyűlést tart.

A közgyűlés elé kerülő ügyeket a megyei kiségyülés előző napon, hétfőn délelőtt tizenegykor tartandó ülésen készítik elő. A kiségyülés előtt fél-tíz óra-között közizgazgatási bizottság tart ülést.

Nadrágtörőváj muzsikust fogóit a rendőr őrszolgálaton

Rácskay Andrásné Nagyszalonta-utca 36. szám alatti lakos Rác Andrásné Degenfeld-terti kifözésében ebédelt es közben az előzőleg kiséfia részére vasarolt nadrágot es egy vaszon zsákot maga mellé tette. Ugyancsak a kifözösatorban ebédelt egy férfi, aki a zsákot es nadrágot elrejtette kabátja alá, majd fizetett es eltávozott. Rácskay Andrásné csak később vette észre a lopást es szolt az Arany Bika előtt posztoló Papp Gábor rendőrőrmesternek. Papp Gábor, akinek nevéhez számos sikerült nyomozás fűződik, ezúttal is nyomozni kezdett, megtudta, hogy egy barna férfi egyik italmerésben kínálta eladásra a nadrágot, amit aztán a Széchenyi-utca el is adott. A kapott személyleírás alapján néhány óra múlva a Degenfeld-terten megtalálta a tettest Rác János foglalkozás nélküli zenész, Timár-utca 25. szám alatti lakos személyében, akit előállított a rendőrségre.

CSODATÉVŐ KRUMPLI

Írta: HARSANYI ZSOLT.

Nem volt könnyű dolog azt a zsák krumplit megszerezni. Mindegyik zsákra kell visszaragasztani. Nemcsak Mária van egyedül a bajban, több kárvalótt krumplicsajnos ugyanott sopánkodik mellette. Melyik kárvalótt? Hogy lehet ezt most eldönteni?

— Krumpli, az krumpli, — mondaná végül egy határozott természetű uriember, — nekem mindegy, melyik zsák krumplit kapom, csak a súly ugyanannyi legyen. Elviszem azt a legszelést, adják ide, kész. Lemászálhatjuk. Ha nem az engemet viszem, az engemet majd elviszem. Nekem is jó lesz, annak is jó lesz. Gyerünk.

A hivatalos ember beleegyezés nélkül nem esz rólad. Mária is választ magának egy zsákot, amelyet levad a csauia. Megmerik, rengeben van. Targonczara leteti, visszhaza. Utközben szüntelenül a háztartáson jorgatja gonoszságait. Krumpli tehát most már van egy időre. Ez a legjobban arról atmodni lehet. Kávé, tea, cukor, az már csak olyan apránd. Nagyon sokajd Mária, meg legyütt is a kezével. Szegény magantisztelevő feleségnek nem való az ábrándozás.

— Jövő héten itt a krumpli. — Biztos? Mennyi? — Egy egész zsákkal. Most már egészen biztos.

Általános álmélkodás. A gyerekek arca ragyog. A nagymama megesővölgy a fejét.

— Mindig mondom, hogy eből a Mariából minisztert kelle csinálni.

Mária gögösen mosolyog.

— Nem biztos, hogy minden miniszternek van egy zsák krumplicja odahaza. De nekünk lesz.

Feszült várakozásban telnek el a napok. A gyerekek számolgatják, hogy hányszor kell meg aludni, amíg itt a krumpli. Es nem ugyan a mondott napra, hanem három napal utóbb beközezik a gyönyörűes csoda: a krumpli megjött, el kell menni érte. Ott áll Mária a hivatalos ember előtt, a ház előtt várakozik az előre kialakított tárgonca.

— Nagy baj van, itt, kérem — mondja a hivatalos ember.

— Szent Isten, ne ijesszgesen, Mi történt?

— Megzástak a zsákok. Legtöbbjéről leolvadt a cédula. Nem tudni, melyik kicsodád.

— Borzasztó! Hát most már mi lesz? Ót hete mondhatatlan sokat kínlódtam ezért a krumplicért. Ha az utolsó pillanatban hiba lesz vele megút a guta, mindjárt el is temethetnek. Mit lehetne még csinálni?

Hümmögés, tanakodás. Néhány esőben leolvadt cédula ugyan még megtalálható, de

csak a jó Isten tudná most már megmondani, hogy melyiket melyik zsákra kell visszaragasztani. Nemcsak Mária van egyedül a bajban, több kárvalótt krumplicsajnos ugyanott sopánkodik mellette. Melyik kárvalótt? Hogy lehet ezt most eldönteni?

— Krumpli, az krumpli, — mondaná végül egy határozott természetű uriember, — nekem mindegy, melyik zsák krumplit kapom, csak a súly ugyanannyi legyen. Elviszem azt a legszelést, adják ide, kész. Lemászálhatjuk. Ha nem az engemet viszem, az engemet majd elviszem. Nekem is jó lesz, annak is jó lesz. Gyerünk.

A hivatalos ember beleegyezés nélkül nem esz rólad. Mária is választ magának egy zsákot, amelyet levad a csauia. Megmerik, rengeben van. Targonczara leteti, visszhaza. Utközben szüntelenül a háztartáson jorgatja gonoszságait. Krumpli tehát most már van egy időre. Ez a legjobban arról atmodni lehet. Kávé, tea, cukor, az már csak olyan apránd. Nagyon sokajd Mária, meg legyütt is a kezével. Szegény magantisztelevő feleségnek nem való az ábrándozás.

— Jövő héten itt a krumpli. — Biztos? Mennyi? — Egy egész zsákkal. Most már egészen biztos.

Általános álmélkodás. A gyerekek arca ragyog. A nagymama megesővölgy a fejét.

— Mindig mondom, hogy eből a Mariából minisztert kelle csinálni.

Mária gögösen mosolyog.

— Nem biztos, hogy minden miniszternek van egy zsák krumplicja odahaza. De nekünk lesz.

Feszült várakozásban telnek el a napok. A gyerekek számolgatják, hogy hányszor kell meg aludni, amíg itt a krumpli. Es nem ugyan a mondott napra, hanem három napal utóbb beközezik a gyönyörűes csoda: a krumpli megjött, el kell menni érte. Ott áll Mária a hivatalos ember előtt, a ház előtt várakozik az előre kialakított tárgonca.

— Nagy baj van, itt, kérem — mondja a hivatalos ember.

— Szent Isten, ne ijesszgesen, Mi történt?

— Megzástak a zsákok. Legtöbbjéről leolvadt a cédula. Nem tudni, melyik kicsodád.

— Borzasztó! Hát most már mi lesz? Ót hete mondhatatlan sokat kínlódtam ezért a krumplicért. Ha az utolsó pillanatban hiba lesz vele megút a guta, mindjárt el is temethetnek. Mit lehetne még csinálni?

Hümmögés, tanakodás. Néhány esőben leolvadt cédula ugyan még megtalálható, de

Meghalt 36. Rác Laci, a „Cigánykirály”

Budapesten meghalt Rác Laci e néven a 36-ik. Népszerű cigány volt ő, tréfás, mókás alakja a mulatók nagy városnak. — Ha végighaladt a budapesti utcán, megtfordultak utána az emberek, rámosolyogtak, vastagbajszos, — komor kifejezésű arcára, ő pedig pajtáskodva integetett kedves vendégei után...

A közönségével bizalmaskodó, szilaj vérmésleltű, néhanapján kötekedő cigányprimást szívőbe zárta a századforduló, s a század fordulót követő első két évtized magyar közönsége. Elneveztek „cigánykirálynak” es ő maga valami különös komor méltóság-érzéssel, kedvesen groteszk raktársággal viselte e „rangját”. Sokat beszéltek mókáiról, furcsa szokásait pedig szívesen túrték a mulatók emberek. Pedig Rác Laci rá-rászólt a közönségére. Nagyon „odamondott” azoknak, akik hangosan beszélgettek, — miáltal ő a szárazfát zengette: olykor gorombáskodott is...

Ki nem állhatta a szükmarku embereket. Maga tányérozott es ha valaki rezpenzt talált a tányéjára dobni, komor redőbe vonta homlokát, összehúzta busa szemöldökét es rekedtes, mély basszushangján rámondott a túltakarékos vendégre: „Ne rezelj! Ne rezelj!...” Mert Rác Laci mindenkit tegezett, akár úr volt, akár cigány. — Már rég kihullott kezéből a vonó: 36-ik Rác Laci elfelejtettá. — Most halálhíre hallattára emlékezünk rá újra.

Honvédeknek néki harcait segíti a hadigondozási négyes...

Egy beteg kisiú tragédiája a törvényszék előtt

Még az elmúlt év augusztusában történt az a különös szerencsétlenség, melynek áldozata Kállay József hatéves kisgyermek volt, s amely a debreceni gyermekklinikán játszódtott le. A kis gyermeket súlyos betegen szállították be a klinikára, s helyezték el az egyik kórteremben, amelynek ablakai nyitva voltak.

Az eszméletlen gyermeket az ápolónők semmi rosszat sem sejtve magára hagyták, s ez alatt az idő alatt történt a bal eset. A gyermek ugyanis meg nem alapítható körülmények között az ágyból az ablakhoz került, majd azon kiesett es az esés következtében szörnyet halt. Az esetnek teljesen olyan színezete volt, mintha a 6 éves Kállay József „öngyilkosságot” követett volna el.

Az érdekes ügy most került a debreceni törvényszék elé, mert az ügyész gondatlanság miatt felelősségre vont a kisgyermek mellett vizsgálato teljesítő két fiatalkorú zöidkeresztes nővért.

A tárgyaláson nem merült azonban fel semmi olyan adat, mely a két nővér gondatlanságát bizonyította volna, s az ügyész ezért a vádat elejtette.

HIREK

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata, május 1-én reggel 8 órától, május hó 8-án reggel 8 órától: „Kigyó” Piac u. 31. tel.: 20-93. „Tisza” Péterfia 61. tel.: 24-52. „Csillag” Árpád-tér 1 tel. 29-32. „Isten Gondviselés” Petőfi-tér és Teletki u. sarok, telefon 32-81. „Mátyás király” Nyilastelep, telefon: 32-10.

Valakihez

A szívem verése halkul egyre,
Lásd hiába vágyok a szivedre...
A lelkenem meghalnak a fények,
Hunyó fények... soha el nem érnek.

Miért is vannak szemek... tiszta kékek...
Meleg, délbájos messzeségek...
És miért hlvnak elérni téged,
Hisz oly hazug ez a cudar élet!

Csillag... álom... ezüsthaldas éjjel
Lángoló nagy forró szenvedélyek
Elfáradtak a szerelmes szép szavak
És a szívem is rab már, nem szabad.

Pedig hányszor üelni kész a kéz,
S míg két szempár mélyen egymásba néz,
Ránk dobja a lemondás fátját
És mi csak vérünk, szenvedünk tovább.

A szívem verése halkul egyre,
Lásd hiába vágyok a szivedre...
A lelkenem meghalnak a fények,
Hunyó fények... soha el nem érnek.

Dr. Boros Jenő.

— Felhívja a városi adóhivatalt az adózó közönséget, hogy az 1943 II. évfolyamra esedékes együttesen kezelt közadótartozását 1943. évi május hó 15-ig fizesse be.

— Már szervezik a nyári idegenforgalmat. A városi idegenforgalmi hivatal gondos előrelátással már most szervezi a nyári idegenforgalmat, mert az érdeklődés egyre növekszik. Elsősorban azért fordultak körrellel a lakástulajdonosokhoz, hogy a nyári egyetem idejére jelentsék be kiadó btorozott szobájukat. Ezeket aztán folytatlagosan igénybe veszik más idegen vendégek elhelyezésére is. Már áprilisban is érezhető az idegenek növekvő vendéglátása, amennyiben 4066 belföldi és 14 külföldi vendége volt Debrecennek. A külföldiek közül 8 német, 3 svájci, 1 olasz, 1 svéd és 1 japán volt.

— Az egész venezuelai kormány benyújtotta lemondását. Ezzel összetartását akarta kifejezésre juttatni Mendez kereskedelmi miniszterrel, aki lemondott, mert azzal vádolták, hogy miniszteri minőségében szabálytalanságokat követett el. (MTI.)

— Ruglinitéllő bíróság elé került négy miskolci betörő: Czövek Elemér, Landsberger Adolf, Fodor József napszámos és egy fiatalkorú gyámimunkás, akik áprilisban az elsőlétfítés alatt több ezer pengő értékű szákmánnyal járó betöréseket követtek el.

— Erdel Árya Magyar, kinek több verse jelent meg lapunkban zenéi pályázatra beküldött műveivel gyémánt oklevelet nyert.

— Himmler SS vezető Zágrábnan. Heinrich Himmler német birodalmi SS vezető szerdán Zágrábra érkezett dr Pavelics horvát államfő vendégeként.

— Tanulmányi séta. Debrecen sz. kir. város iskolánküüli népművelési bizottsága ma délután 4-6-ig történelmi sétát rendez. Előadó és vezető dr Vargha Zoltán gimnáziumi tanár. Gyülekezés a Kollégium előtt. Esős idő esetén a sétát a jövő héten tartják meg.

Három ezer pengőt lopott el a végrehajtótól egy fiatalkorú cselédleány

Hat hónapra ítéltek

A közelmúltban történt, hogy Papp Sándor városi adóvégrehajtó lakásán vakmerő betörés történt és ismeretlen tettes 3000 pengő készpénzt ellopott. Az azonnal megindult nyomozás hamarosan eredményre vezetett és a tettest egy fiatalkorú cselédleány személyében sikerült elfogni és az ellopott pénzt egy részét megtalálni.

A fiatalkorúak bírósága az elmúlt napon vonta felelősségre a fiatalkorú cselédleányt, aki a tárgyaláson őszinte beismerést tett. A tárgyaláson kiderült,

— Elloptak a baromvásártéren a kiköleszönyt kérékpárt. Nagy András Széchenyi-utca 6. szám alatti kérékparköleszöny köleszön adott egy kérékpárt Rosentál Márton kereskedőnek, aki kiment a baromvásártérre. Miatt ott nézélődött, ismeretlen tettes a gépet ellopta.

— Zseborát lopott a zsebtolvaj. Oroszi József MAV géplakatos, Apafi-utca 28. szám alatti lakos feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki zseboráját ellopta.

— Besurranó tolvaj az istállóból ellopott egy pár bakkanest Magyar Sándorné Bátori-utca 7. szám alatti lakos kárára.

Gyanus haláleset. A napokban különös körülmények között hirtelen meghalt özv. Szabó Lajosné 71 éves asszony. Barcaság-utca 32. szám alatti lakos. Özv. Szabóné Bali Sándor napszámosnál lakott, aki, midőn munkájából hazatért, este az idős asszonyt már ágyban találta. Fel akarta ébreszteni, azonban nem ébredt fel. Bali erre megvacsozított és lefeküdt. Éjszaka felébredt, az öregasszony ágyához ment, s ekkor megállapította, hogy az asszony halott. A különös halálesetét kapcsolatban elrendelt boncolás megállapította, hogy nem történt bűntény, mert az idős asszony szívizélhűdésben halt meg.

— Iránban továbbterjed a Szovjet-Unióból behurcolt külföldes tifuszjárvány. Több esete jelentettek már Teheránból is. A török-iráni haláron szigorú rendszabályokat léptettek életbe, hogy megakadályozzák a betegség behurcolását Törökországba.

— Államnépépítkezési titalom Szerbiában. Belgrádi hírek szerint a szerb minisztertanács általános építkezési titalmat rendelt el, amely alól az állami és egyéb középítkezések kivétel. A többi építkezésekhez engedély szükséges, kivéve, ha ezek Belgrádban a tizezer és Szerbia egyéb részein az ötezer dinárt nem lépi túl.

* Hargitavirajja jelképes székely község előljárósága képviselőtestületi gyűlését és összejövetelét folyó hó 8-án 19 óra körül tartja a „Gambrius” külön helyiségében, melyre székely testvéri szeretettel hívja és várja a község lakosait családosító az előljáróság.

* „Jóga és az európai önévelésről” Selva Rajja Yesudán hindu orvostanhallgató holnap, szombaton este 6 órakor a MAV műhelytelepén magyar nyelven tartandó előadása iránt óriási érdeklődés nyilvánul meg. Jegyek korlátolt számban a dohányáruraktárban (telefon 12-42) még kaphatók.

* Dr Naményi Gyuláné gyorsíróiskolájában, gépíróiskolájában május elején tanfolyamkezdés. (Batthyány 1.) Előkészítés államvizsgára. Vidékieknek vasútkedvezmény. Telefon: húshetvenhét. Főigazgatói engedély: 6475. Helyesírástanítás.

* Szébbnél szebb olajfestmények kaphatók képzőművészeti műteremben. Kálvin-tér 3

hogy már egy ízben büntelve volt 30 napra s úgy látszik hajlama van a bűnözésre, mert a lopásnak nem tudta semmi okát adni. Elmondotta, hogy kileste mikor van nagyobb összeg a végrehajtó lakásán s akkor hajlotta végre a lopást. A fiatalkorúak bírósága a megítéelt leányt hat hónapi börtönbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

Érdekessége az ügynek az, hogy a leány kézrekerítésében Szűcs Jenő detektív mellett igen hasznosan a károsult Papp Sándor is résztvett.

— Erdőőrri kinevezések. A földművelésügyi miniszter Nasz-lody Gyula, B. Kovács Zsigmond Debrecen Ferenc és Kovács János debreceni szakvizsgázott erdőőröket ideiglenes minőségű I. oszt. állású, m. kir. erdőőrökké kinevezte.

— A református értelmiségi férfiak konferenciája a reánk következő hetre (május 11 és 14. napjaira) volt kitűzve. Azonban a felkért előadókaj elkészületlen akadályok gátolták a megjelenésben. Ezért tehát az emelt konferenciát további halasztást szenved. A végleges időpontot hírlapilag fogjuk közölni. Hísztelek: Uray Sándor miniszteri bizottsági elnök.

— Törökországban a kávéárnya az utóbbi napokban jelentékenyen fokozódott. Az üzlethez teljesen kifogyott a kávé. Istanbulban megkezdik az adagolást. A háztartások havonta 100 grammot kapnak, a kávéházak és vendéglők közül a pénzüzési csoportba tartozók havonta 4. I-ő rendű 3. II. rendű 2. III-ad rendű mástfél kg. és a IV-ed rendű ¾ kg-ot kapnak. A külföldi államok képviseléseinek tagjait az egyedürség közvetlenül látja el.

— Svájcban halálra ítélték három katonát. A berni hadbírószág golyó általi halálra ítélt három katonát katonai tiltkok elárulása és hasonló bűncselekmények miatt. Az egyik vádlott ügyében az eljárást látólléteben folytatták le. Két vádlottat életfogytiglani fegyházra, három vádlottat többévi fegyházbüntetésre, kettőt pedig fegyházbüntetésre ítélt a bíróság. (MTI.)

— Leventének egyházilag is meg kell áldania házasságát. A honvédelmi miniszter intézkedett, hogy a leventék házasságukat egyházakkal is áldassák meg. A rendelet felhívta a leventecapatparanesnokokat, hasanak oda, hogy amikézt ezt a honvédségnél is kötelezővé tették, a leventeintézményen belül ugyanígy minden esetben gondoskodás történjék az egyházi esketéről.

— Közrendészeti és kihágási ügyek. A debreceni rendőri büntetőbírószághoz áprilisban 1299 kihágási és 244 közizagatási ügy érkezett. A 251 kihágási feljelentés közül 7 állategészségügyi, 6 építési, 1 ipari kontárság, 8 közegészségügyi, 6 mezőrendőri, 5 zárórai, 10 ipari, 160 ipariskolai mulasztásokra vonatkozik, terményhamisítás miatt 24. más piaci ügyben 9 feljelentést tettek.

— Marselleben négy tónalló megátadott egy pénzes levélhordót és 600.000 frankot raboltak el tőle. A tetteseket nem sikerült még kézrekeríteni.

— Az Ipartestület kisközműveszakosztálya Nagy József elnöklésével tegnap délután népesülést tartott, melyen anyagelosztási kérdésekkel foglalkoztak. A legutóbbi téglakutatásakor ugyanis 72 iparos részére 5000 téglát utaltak ki és most ezt osztották fel aszerint, hogy kinek milyen sürgős a munkája.

Licsa Imre hajdúböszörményi csalás miatt 10 havi börtön

Licsa Imre hajdúböszörményi kertész az elmúlt napon vonta felelősségre a debreceni törvényszék 21 rendbeli család miatt. Licsa egy napon facsemetékkel megrakodva megjelen Hajdúböszörményben és mindenkinék ajánlgatott facsemetéket eladásra. A magával hozott mintákból sokat be is mutatott, úgy, hogy sokan vettek fel rendelést tőle. Több helyen előleget is kapott.

Az idő teltével aztán a megrendelők lassacskán rájöttek, hogy család áldozatai, mert a megrendelt facsemeték egyre kékete s sürgétésükre sem érkezett válasz. Feljelentést tettek tehát a rendőrségen, mely megindította az ügyben nyomozást. Ez hamarosan eredményre is vezetett. Ilyen előzmények után állította a debreceni ügyészség a törvényszék elé Licsa Imrét, a csalások elkövetőjét.

A tárgyaláson Licska részben beismerő vallomást tett, részben azonban tagadta núnősségét. A törvényszék 21 rendbeli család büntetésben mondotta ki bűnösnek és 10 havi börtönbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

Időszerű kislexikon

Benito Mussolini, Olaszország vezére. „Duce”-ja (ejtsd: Duce) 1883-ban született Romagnában, apja Predappio községben volt kovácsmester. Néptanító lett, majd a szocialista párt tagja. 1901-ben Svájcba menekül, hazatérése után az „Avanti” című szocialista lap szerkesztője és párttitkár. 1915-ben kilép a pártból és „Popolo d'Italia” címen lapot alapít. Részt vesz a háborúban és megsebesül. 1922 október 28-án az általa létrehozott fasista mozgalom vezéréként kormányra kerül. A nyugati hatalmakkal karöltve igyekszik külpolitikai célkitűzéseit megvalósítani, de az abesszin háború kitörésekor véglegesen meggyőződik arról, hogy ez az út járhatatlan. Németország felé fordul és a spanyol polgárháborúban már együttesen lép fel a Harmadik Birodalommal. 1938 szeptemberében ő kezdeményezi a müncheni értekezletet, amely a páriskörnyéki békekén felépült világháború utáni Európa felszámolásának egyik kezdő állomása volt. A háború kitörésekor az utolsó pillanatokban békekötvetítésre vállalkozik, öthatalmi értekezlet összehívását ajánlja, de erőfeszítései nem sikerülnek. 1940 június 10-én a Palazzo Venezia erkélyéről bejelenti a hadüzenetet. A háború folyamata alatt többször találkozott a Führerrel a Brenneren, valamint a német vezéri főhadiszálláson.

— Egyszer volt Szentesen macskavásár... Szentesen egy bórkereskedő meghirdette, hogy ötpengőért áron macskát vásárol korlálan mennyiségben. Rövid idő alatt kóbor utcagyerekek a város rengeteg macskáját összefogdosták és eladták a kereskedőnek. Az Országos Állatvédő Liga megkereste a szentesi rendőrkapitányságot és védelmet kéri a macskák számára. A rendőrség a macskavásárlást be tiltotta, ezentúl a kereskedő csak olyan személytől vásárolhat macskát, aki annak tulajdonjogát hitelt érdemlően igazolja.

— A köztemetőben áprilisban 196 halottat temettek el. 29 holttestet a felekezeti temetőkből helyeztek át. A városból szülőföldjére szállítottak 8, a debreceni hősök temetőjében pedig 12 hősi halottat helyeztek örök nyugalomra.

Amit ma megtehetsz, ne halaszd holnapra

Oláh Gábor nem kaphat utca-nevet.

Oláh Gábor halála után azonnal felmerült az a gondolat, hogy a város azzal is mutassa ki nagy szülfőttje iránti kegyeletét és tisztelőt, hogy utcát nevez el róla. Lapunk melegen támogatta ezt a tervet és mindjárt ki is jelölte azt az utcát, mely legmegfelelőbbben viselhetné az Oláh Gábor nevét. Rámutattunk a Kar utcára, melyben Oláh Gábor korülből felszázagig lakott és munkálkodott, anonnán a költemények százait bocsátotta szárnyra, ahol halom szép regényt, novellát, drámát, esztétikai és irodalomtörténelmi tanulmányt írt össze.

Az elvevés bizonyára meg is történt volna, ha az illetékesek kellő időben megteszik a szükséges lépést, ha a Csokonai-terület meynek ciszósorban volt ez a kötelessége — kérvénnyel fordul a városhoz, az ó babérkoszorus tagjának, Oláh Gábornak ilyen módon való megtiszteltetése végett.

A szükséges lépés annakidején elmaradt és a muasztás ma már alig tehető jövő. A befügyminiszter ugyanis a napokban rendeletet adott ki, melyben a háborús körülményekre, de közlekedési okokra is hivatkozva, állástfoglalást az utca-nevek megváltoztatására ellen. Ezen rendelet természetesen Debrecen városának is szól s így Oláh Gábor legjobbj esetben csak háború után kaphatja meg ezt az öt méltán megillető megtiszteltetést.

Téhat nem post festa, hanem post bella. —

Biztosítás révén megtérültek a debreceni tűzkárok

A múlt hónapban Debrecenben nyolc tüzeset fordult elő, köztük egy asztalosműhelyben támadt. A tüzek miatt 32.000 pengő kár keletkezett, azonban szerencsére biztosítva voltak a károsultak és így a biztosító intézetek a kárt minden esetben megtérítették.

A mentők is derekas munkát végeztek áprilisban. Naponta csaknem húszszor vették őket igénybe, tehát majdnem minden órában ki kellett vonulniok. még az éjszakát is beszámítva. A mentők pontosan 598 esetben vonultak ki és első segélyben reszesítettek 55 férfit, 45 nőt, 25 gyermeket, 399 esetben nappal, 77 a belsejségen, 417 pedig a külsőségen történt. A mentőkocsik 1282 és a mentőautók 1976 kilométernyi utat futottak be.

Eladta a kölcsönkaptó kerékpárt és elkártyázta az árát

Szikszai Béla MAV tisztviselő, Rákóczi-utca 64. szám alatti lakos kölcsön adta rövid időre 300 pengőért erő kerékpárját Szabó József palafedősegéd. Szent Anna-utca 29. szám alatti lakosnak, Szabó azonban nem adta vissza a kerékpárt és később kiderült, hogy eladta a kölcsönként gépet 150 pengőért, a pénzt pedig elkártyázta.

A károsult Szikszai Béla feljelentést tett a rendőrségen és a kerékpárt elsikkasztó Szabó Józsefet a rendőrség őrizetbe vette.

— Valamelyest csökkent a telefonbeszélgetések száma. — eredményes volt a posta felhívása, 2.2 százalékkal csökkent a távbeszélőforgalom a posta legújabb statisztikai kimutatása szerint.

— Több mint negyvenmillió svéd korona hitelt nyújt Svédország Finnországnak. A hitelnyújtás célja Finnország élelmiszerellátásnak elősegítése.

* Katona dolog c. rendkívül érdekes regény kapható kiadóhivatalkunkban. Ára 80 fillér.

GYASZROVAT

Dr Szentpéteri Kun Béláné meghalt

Nagy megpróbáltatás érte dr. Szentpéteri Kun Béla egyetemi professzor családját. Felesége, akít szerető aggódással vettek körül az utóbbi években, csendesen elhunyt.

Szentpéteri Kun Béláné sz. Szabó Mária 64-ik életévét töltötte be s az utóbbi években sokat szenvedett súlyos belesége miatt. Két héttel ezelőtt tüdőgyulladást kapott s emiatt a belklinikán nagy gondnal ápolták. Egyik leánya, Ágota állandóan beteg édesanyja mellett tartózkodott. A szeretet, az odaadó ápolás, az orvosok minden erőfeszítése hiábavaló volt, nem tudták a szerető lelkű nagyszony életét megmenteni. Halála előtt két nappal elvesztette öntudatát és szerdán este csendesen elhunyt.

Az utolsó óráiban mellette voltak férjén kívül a Budapestről hazahívott leánya és István fia is.

Szentpéteri Kun Béláné nemcsak ügyvezető közéleti szereplésben, minden munkáját és energiáját, egész lelke szeretetét családjára árasztotta s csak férjért és gyermekeiért élt.

Az elhunyt úrhölgy temetése ma délután lesz a köztemető díszterületén.

Melcher Mihály gyári tisztviselő 31 éves korában elhunyt. Temetése pénteken délután 2 órakor lesz a köztemető IV. ravatalozó terméből. Dankó temetkezés.

Elveszett a tengeren a dél-afrikai pénzverde arany- és ezüstszállítmánya. A dél-afrikai pénzverdát „elleneséges akció” következtében nemrégiben nem jelentéktelen veszteség érte. Tengeri szállítás közben arany- és ezüstszállítmány elveszett. Ennek az 1943-44-iki állami költségvetésben nem szereplő veszteségnek a kiegyenlítésére a kormány a parlamentől utólagosan 190.000 fontsterling engedélyezését kérte.

A zenai gimnázium egyik tanára felakasztotta magát. Szőke Dezső, a zenai gimnázium 56 éves tanára feleségével együtt hazafelé tartott. Előresietett s az ajtó magára zárva, az udvaron felakasztotta magát. Teltének oka ismeretlen.

Szigorúan megintettek két vájai lapot. Mint Bernben hivatalosan közlik, a hadsereg vezérkarának sajtóbizottsága a szemleesség megóvásáról sajtóügyi rendelkezések súlyos megsértése miatt nyilvánosan megintette a „Tribune de Lausanne” és az oldeni „Volk” szerkesztősegit.

Új iparok. Agrikultura Kereskedelmi Rt. debreceni bég cég mindennemű mezőgazdasági gépekkel, eszközökkel, alkatrészekkel és műszaki cikkekkel kiskereskedés. Agrikultura Kereskedelmi Rt. debreceni bég cég műtrágya, csávázó és növényvédelmi szerek ügynökség. Agrikultura Kereskedelmi Rt. debreceni bég cég zsákkal, zsinnyel, kötélárukkal, ponyvával, műtrágyával és növényvédelmi szerekkel nagy- és kiskereskedés. Nagy Sándor toll, nyersbőr és gyapjúkiskereskedés. Berendi Lajosné szül. Szigeti Mária gyümölcs, déligyümölcs, burgonya, termény és baromfi kiskereskedés. Szabadfalvi András bérésplő, Kapás Sándor cipész, Veres Lászlóné szül. Kecskés Margit női szabó és leányruhakészítő, Tóth Ernő cipész és eszmadia, ötv. Vetési Lajosné szül. Sorbán Julia kocsma.

Megszűnt ipar. Bertók János műlakatos, épület- és géplakatos.

Eljegyzés az induló katonavonatról

Szokatlan, de megkapóan kedves, a mai idők szellemét visszatükröző eljegyzés folyt le a napokban a debreceni pályaudvaron.

A frontra induló *Szossnyák* Sándor szakaszvezető jegyezte el *Kovács* Eszter debreceni úrléányt, ki a 49. Tisza Ilona cserkészleánycsapatnak is egyik működő családvezetője.

A fiatalok már régebben megakarták tartani az eljegyzést s ezt most még jobban siettetta az a körülmény, hogy a vőlegény a keleti harctérre indult. Csak annyi ideje volt, hogy táviratozott *Kovács Eszternek*, jöjjön ki az állomásra, a gyűrűket *Békés-csabaról* hozza.

Kovács Eszter családjával együtt pontosan megjelent a jelzett időben. Délelőtt 10 órakor érkezett meg a vonat és egyegyed 1 órakor már tovább indult. A katonák nem hagyhatták el az állomás helyiségét s ezért a pályaudvaron jegyezte el egymást a fiatal pár. Az egyik magasrangú katonatiszt háta ujjukra a gyűrűket és megha-

tóan szép beszédet mondott. Hangzott, ne essék egyiküknek se rosszul, hogy a háborús viszonyokhoz kell alkalmazkodni nem ünnepélyes családi háznál történik az eljegyzés. Hiszen a külső körülményekkel sem változik a lényeg és nem vesz el semmit a pillanat ünnepélyességéből.

Az egymás iránti szeretetről szólt. Kiemelte, hogy a vőlegény messze indul, talán nehéz feladatok várnak rá, de örömmel tölti el a tudat, hogy itthon hűséges és szerető szív várja. Megacélozza erejét az itthonról felészálló ima és így segítenek az itthonmaradottak abban, hogy győzelmesen, minél előbb hazatérjen a magyar sereggel együtt.

A felémelően szép beszéd után a vőlegény társai, katonabajtársai, valamint az ismerősök, rokonok elhalmozták jókívánataikkal a fiatal jegyeseket. Még egy rövid kis „áldomás” a restiben s a katonavonat már is elindult.

Hozzászólás a húsjeggy-ügyről

Igen tisztelt Főszervező Ur! Több felszólalás jelent már meg a „Debreceni” hasábjain a húsjeggy-ügyben. Legutóbb a húsiparosok nyilatkoztak és ezekből a megnyilatkozásokból egyre sürgetőbb esendül ki az az általános meggyőződés, hogy a jelenlegi körülmények között egyedül a húsjeggy-rendszer bevezetését várható némi javulás.

A helyzet ugyanis most az — és ezt kár volna letagadni vagy elhallgatni, — hogy a rendelkezésre álló kisebb mennyiségű hús elosztása nem történik arányosan és nem bonyolódik le olyan simán, amint az a húsjeggy-rendszer mellett történhetne. Azok ugyanis, akik tudnak időt szakítani arra, hogy az egyes hentesüzletek előtt sort álljanak, továbbá azok, akiknek a fizikuma elbírja a sorbanállással járó lökdösődést és egyéb közelharcra megnyilvánulásokat, — minden hűsös napon hozzá tudnak jutni a maguk húsadagjához. Sőt tudok rá esetet, hogy egy-egy ilyen edzett fizikumú vásárló több helyen is megkapta a húsporciót, felesége és felnőtt leánya ugyanakkor más-más helyen szintén hozzájutott a húshoz és így ez az egy család egyetlen hűsösztő napra a saját adagján felül még négy másik család adagját is kiharcolta magának!

Köztudomású az is, hogy család, barát vagy más összeköttetések révén sokan jutnak sokkal nagyobb mennyiségű húshoz, mint amennyi a családtagok száma szerint megilletné őket.

Tisztában vagyunk azzal mindnyájan, hogy a húsjegyek bevezetése nem fog hűsösöset hozni maga után, de az is bizonyos, hogy a meglévő mennyiség elosztása sokkal arányosabb és zökkenésmentesebb lesz, mint most. Hiszen ha csak azt eredményezi is a húsjeggy, hogy megszűnik a sorbanállás, máris nagy eredményt hoz, mert sok-sok embernek az idejét szabaddíja fel egyéb munka elvégzésére és az emberekben a megnyugvásnak bizonyos érzését éleszti fel, ami szintén nem lekecsinyelendő eredmény! Ha hestenként csak 40-20 deka hús is fog jutni személyenként, de azt nyugodt körülmények között kaphatjuk meg és biztosan számíthatunk rá, többet fog érni, mint most a lökdösődések árán esetleg beszerezhető, bizonytalan fel vagy egy kiló hús!

Azután a húsjegyeket fel lehetne használni arra is — mint az más városokban is történik, — hogy némesak nyers húsokat, hanem az újból kizitendő hentesrukat is adjanak egy-egy szelvényre, vagy havonta egyszer pl. lóhúsról, egyszer halra, legyen érvényes a hűszelvény, stb. A fontos csak az, hogy minél előbb vezessék be Debrecenben is a húsjeggy-rendszert s a ki-mérendő hűsmennyiséget adják ki annyi húsiparosnak, amennyi elég ahhoz, hogy sorállás és túlekedés nélkül hozzájuthasson mindenki a maga húsadagjához. Tisztelő hiva-

Üzenet a frontról

Dr Török József orvos-örnagya a 112.01 táborigi posta számáról szeretettel köszönti családját Debrecenben.

A közéleti ártételek a főnyomozási minisztérium folyóiratján ártételek ártételek letten. A detektív letartóztatták Jenev Sándor nagyváradi fakeskedőt, Farkas József és Kovács Albert budapesti ügyvédöket, akik a megengedéssel jóval magasabb áron akarták lát vásárolni.

Megkocsikoztatta a sebesült honvédeket 100 szegedi berkocsis. A szegedi berkocsisok elhatározták, hogy azokat a lábadozó sebesült katonákat, akiket a szegedi hadikórházakban ápolnak, mint városnéző vendégeket körkocsikoztatják Szegeden. Ezidőszerint több mint 100 berkocsi pótolja Szegeden a taxikat. Tegnap délután indult el a város nézni a száz telvirágozott konflisból álló kocsikaraván a lábadozó honvédekkel. Amerre a megható látványosság elhaladt, mindenütt lelkesen éljenzett a közönség. Késő délután ért a berkocsikaraván Újszegedre, ahol a berkocsisok asszonyai gazdag uzsonnára látták vendégül a sebesülteket a Vigadóban.

Zsidó istentiszteletet rendje a statusquo templomában, 1943 május 7-14-ig: Pénteken este a Deák Ferenc utcában 7.45, pénteken este a Kápolnás utcában 8 Szombaton reggel mindkét templomban 7. szombaton délelőtt a Kápolnás utcában ifjúsági 9.30, szombaton délelőtt a Deák Ferenc utcában 11. délután a Kápolnás utcában 3. Szombaton délután mindkét templomban 5.30. Szombaton este mindkét templomban 8.50, köznap reggel mindkét templomban 6.30, köznap este mindkét templomban 8.25. Hétfőn sémi, csütörtökön chálmissi-bőjt. Rabbiság.

„Halálisugár” c. érdekfeszítő regény kapható kiadóhivatalunkban. Ára 80 fillér.

Debrecenben vasárnap lesz az Anyák napja

Debrecenben régi szokás szerint május második vasárnapján tartják az anyák napját. Az ország más részében, így Budapesten is az első májusi vasárnap van ez a szép ünnep, azonban Debrecenben ezúttal is a második vasárnapon, tehát május 9-én lesz az anyák napja.

Mint más években, az idén is a Keresztény Ifjúsági Egyesület rendezi az anyákra való megemlékezés ünnepét a szokásos keretek között.

Egy amerikai repülő próbarepülés közben lezuhant egy gyárpületre

Newyorkból jelentik: Egy bombázó próbarepülés közben lángolva lezuhant egy gyárpületre. 11 repülő és 21 munkás

Járókelők ne avatkozzanak be katonai igazoltatásoknál

Illetékes hely felkérésére felhívjuk a polgári lakosság figyelmét, hogy az utcán, nyilvános helyeken esetleg előforduló katonai igazoltatásoknál tartózkodjanak minden beavatkozástól, csoportosulástól és megjegyzésektől. Akik a figyelemzetés ellen vétének, vagy az igazoltatás tényét kritizálják, törvényes következményeknek teszik ki magukat.

Szerda estig tartott a nagy tisztogatási akció Szófiában

Szófia, május 6. Mint ismeretes, hétfőn délen félketőkor ismeretlen gyilkosok agyonlőtték Pantev Athanáz nyugalmazott ezredest, volt rendőrfőnököt. Pantevet úgy ismerték, mint a legszigorúbb és legkérelmetlenebb rendőrtisztviselőt. A rendőrfőnökség elhagyása után is megalkuvást nem ismerő harcot folytatott az állam ellensége, főleg a kommunisták ellen és mint a rendkívüli bírósághoz beosztott rendőrbíró, több kommunistaellenes perben ítélkezett. Politikai múltjából és beosztásából tehát nyilvánvaló, hogy bosszúálló kommunista kezek irtották ki életét.

A hétfő délutáni szűkszavú hivatalos közlemény mellett magánforrásból még azt lehetett megtudni, hogy a gyilkosságot egy férfi és egy nő követte el. Pantevet tarkólövés érte, amely azonnali halált okozott. A gyilkosság körülményei azt mutatják, hogy a merénylet ugyanannak a terrorcsoportnak a műve, amely Lukov tábornokot és Janev országgyűlési képviselőt is elvette láb alól. Február közepé óta ez már a hatodik politikai gyilkosság, amelyek közül öt halálos áldozatot követelt. A gyilkosoknak minden esetben sikerült elmenekülniök. Pantev gyilkosainak is sikerült egéretat nyerniök. A rendőrség a merénylet elkövetése után az egész város-

negyedet körülvette és öt órán át szigorú igazoltatásokat tartott, a nyomozás azonban nem vezetett eredményre.

Ezután elhatározta a kormány, hogy szélesebbkörű tisztogatóakciót alkalmazzon a tettek közrekerítésére.

Katonák szállták meg a fővárost s kedden hajnalról kezdve senki sem hagyhatta el házáat. A külföldi telefon- és táviró összeköttetést már hétfő délután megszüntették, a városi beszélgetéseket pedig hétfő éjjeltől kezdve megtiltották.

Kedd hajnalról szerda este hét óráig tartott a fővárosnak ez az állapota. A rendőrség átkutatott minden házat. A lefartóztatottak száma többszáz. Legnagyobb részét okmány nélküli személyekről van szó, személyazonosságukat most vizsgálják meg. A kutatás a lakosság teljes rendje és egy-egy lakóköze mellett ment végbe, minden rendezés nélkül. Az új-ságok két napon át nem jelentek meg.

A rádió csak a gyilkosságról és a nyomozásról szóló közlemény felolvasására szorítkozott.

A főváros közbiztonsági átfésülése miatt a bolgár hadsereg nap előkészületeit máig sem tudták a szokásos mértékben elvégezni, ezért csak szűkebb keretekben tartják meg a katonai ünnepséget. (MTI)

Megtalálták az elsüllyedt svéd tengeralattjárót

Stockholm, május 6. — Mint a Svéd Távirati Iroda jelenti, a svéd nyugati part tengerészeti hivatalának közlése szerint április közepén eltűnt Ulven svéd tengeralattjárót Storo Poelsan sziget közelében 52 méteres mélységben találtak meg olyan helyen, ahol korábban már kutatta a hajó után.

Hivatalos svéd helyen szerdán este a következő részleteket közlik az Ulven elsüllyedt tengeralattjáró megtalálásáról: „Szerdán délután négy óra tájban több kutatóhajó keresőkészülékei egy közeli tárgyat jeleztek, amelyről csakhamar kiderült, hogy nem más, mint a keresett tengeralattjáró. Az erős hullámozás ellenére azonnal búvárok szálltak a mélybe és megállapították, hogy a tengeralattjáró ajtója zárva van, továbbá, hogy az Ulven a hajó elő részén sérült. A sérülés nemét pontosan még nem tudták megállapítani és azzal számolnak, hogy a búvárok vizsgálatai még hosszabb időt

veznek igénybe. Egy mentőhajó parancsot kapott, hogy siessen a szerencsétlenség helyére és létesítsen állandó hon-gonyozó berendezést.”

Érdekes, hogy az a „látó ember” is, aki az Ulven sorsáról nyilatkozott, a hajó első részét látta sérültnek. A hely is, ahol az Ulvent megtalálták, körülbelül egyezik a látó-ember adataival.

14 személy vesztette életét Andrews tábornok repülőgépén

Amsterdam, május 6. Az Egyesült Államok tengerészeti minisztériuma szerdán közölte, hogy Andrews altábornagy izlandi repülőszerecséltensége alkalmával 14 személy vesztette életét. A halálos áldozatok között van, mint már jelentették, Leonard püspökön kívül Charles H. Barth dandártábornok, Andrews altábornagy vezérkari főnöke és Crum ezredes, Andrews főhadnagyjának sajtótisztje. (MTI)

Ismerjük meg városunkat

KÖND UTCA

Ezt a nevet aligha tudják megmagyarázni még azok is, akik ebben az utcában laknak. Pedig ősmagyar név, már ezért is illene tudni. Könd nem más, mint Kund, Könd egyik más formája, azaz ezekkel az ősmagyar nevekkkel azonos, de Kur-sánnak is ejtették, illetve írták az egyes régi irások, krónikák és a hét magyar vezérek között volt. Mi annak idején még ezt így tanultuk az iskolában: Almos, Előd, Könd és így tovább. A krónika szerint ez a Kursán, illetve Könd Kúsid és Kupian atyja volt, de lehet, hogy nem is név, hanem rang volt, a kendei rangot jelenthette, mert Anonymus Kundnak, ami mai kiejtéssel Köndnek ejtendő, írja. Eppen a Névtelei leírása szerint tudjuk, hogy Könd vezér törzsevel együtt megszállta Buda-Diód és Szászhalom környékét, így telepedett le, ezt a területet választotta szállásbirtokul, ott ahol a Kazar, Kabar, Korzár vagy Kartal nemzetségek voltak birtokai. A Nemzeti Krónika azonban úgy mondja, hogy a Nyír valamelyik sarkában telepedett le Könd vezér népével és ő lett volna a Kaplony nemzetséget megalapítója, mely családól a Sztáray és Károlyi grófi családokon kívül egy egész sereg ma is élő, vagy már kihalt közbírói család származott volna. Nehez lenne eldönteni, az azonban, hogy történelmi név, akár foglalkozást jelentett, mint a Gyula-Gyula, akár keresztnevet, illetve megkülönböztető nevet, az bizonyos, hogy volt. Emellett őrizi a kis debreceni utca is.

KÖZGAZDASÁG

Termelési jutalom a futóhomoktalajon vetett pillangós virágú zöldtrágyanövény és pillangós virágú takarmánynövény termesztéséért

Felhívom az érdekelt gazdák közönség figyelmét arra, hogy a vonatkozó rendelet értelmében a futóhomoktalajon gazdálkodó birtokos pillangós virágú zöldtrágyanövény és pillangós virágú takarmánynövény termesztéséért két, holdanként 10 pengő termelési jutalomban részesül, feltéve, hogy az említett növényeket az 1942. évi augusztus 15. napjától az 1943. évi május 15. napjáig elvetette és az 1942. évi őszi vetésterülete az előző évi őszi vetés területénél nem kevesebb.

Az a birtokos, aki fenti címen a termelési jutalomra igényt tart, az 1943. május 31. napjáig köteles a közlélemezési ügyosztály gabonairódjában (Ferenc József-út 28. Dobozi-átjáró földszint) az ott díjmentesen kapható bejelentőlapot kitölteni és aláírva beadni.

A valóságnak meg nem felelő adatok bejelentése a rendelet szerint büntetendő.

Polgármester.

SPORT

Holnap kezdődik az egyetem vívóbajnoksága

Debrecen egyre nagyobb fejlődést mutató vívóéletében nagy esemény a holnap induló egyetemi vívóbajnokság, amelyet a Debreceni Egyetemi Ifjúság és a DEAC rendez.

Az egyetem és a pallagi mezőgazdasági főiskola legjobb vívói indulnak a két fegyvernemben: tőrben és kardban, hogy igazságot és minden valószínűség szerint magasszínvonalú küzdelemben eldöntsék, ki a legjobb, ki nyeri el az egyetem bájnokai büszke címét.

A verseny holnap, szombaton délután 4 órakor kezdődik a központi egyetem diszudvarán, amely vasárnap délelőtt 9 órakor folytatódik és délután 4 órakor fejeződik be a döntőkkel.

A verseny díjait a győzteseknek és helyezetteknek dr. Csilléry András v. miniszter, egyetemi tanár, a DEI társelnöke fogja kiosztani.

Az egyetem vívóbajnokságai ránt nagy az érdeklődés.

— 000 —

Elmaradt a DVSC nagyváradi vándorezése, a NAC értesítette a debreceni csapat vezetőségét, hogy a pályán munkálatok folynak és így a közös edzést egy nappal elhalasztották.

A debreceni játékezők jól sikerült összeállítását tartották Lengyel Józsefné, Hunyadi utcai vendéglőjében. Az értekezleten Tamásy László kerületi elnök ismertette a központ újabb rendelkezéseit.

Valószínűleg már Tisza is játékosnak a NAC ellen szerzett vereség után sz. pen. gyűjöl és lejárásig, hogy játékosok már a CSAK ellen sor kerül. Annnyival inkább szükségessé lenne ez, mert Csokai szolgálati ügyben távol van Debrecenből és kérdéses, hogy vasárnapig haza kerül-e. Szabó pedig hazai szolgálatra hívták be és lehetséges, hogy vasárnapra már elutazik Debrecenből. Az összehívást a CSAK ellen így csak szombaton dől el.

A Csabai AK kérsere délután 5 órakor kezdődik a DVSC—CSAK mérkőzés, hogy a csabai csapat elutazhasson még a délutáni vonattal Debrecenbe. Előzőleg fél 3 órai kezdettel játszott a DVSC II.—DMTE bajnoki mérkőzés.

Az NB II. Mátyás-csoportjának május 16-i fordulóját május 23-án helyezte át Konyor Lajos, az NB II. egyesbírója, mert május 16-án vasutasvágatott-nap van. Kivételt csak a DVSC—Kol. Bástya mérkőzés képez, melyet le kell játszani május 16-án, mivel május 23-án a DVSC már osztályozó mérkőzést játszik.

A DVSC-ben erősen sürchnézik azt a szövetségi határozatot, hogy az osztályozó mérkőzéseket az MLSz rendeli meg és így egyrészt egész sereg ellenőri és más adminisztráció kiadása terheli meg a bevételt, másrészt a bevételt az MLSz kapja és az osztályozó mérkőzések végén a kiadások levonása után fennmaradó összeget szét osztja az osztályozó résztvevőik között. A DVSC így több ezer pengővel károsodik, ami a csapat szervezésére, erősítésére nagyon szükséges lett volna. Ugyanis a budapesti csapatoknál és egyes vidékieknél is egészen csekély érdeklődés várható az osztályozók iránt, a csapatok azonban ennek ellenére ugyanúgy részeseülnek, mint Debrecenben, ahol a debreceni közönség minden mérkőzésen 4000—5000 nézőt jelent. Azt jelenti tehát az MLSz intézkedése, hogy a debreceni közönség füllérel nem a debreceni csapat kapja, nem a DVSC erősítését szolgálja, illetve csak kis hányadában jut erre. Mivel az osztályozó kétfordulós, mindegyik csapat otthonában is rendeznek mérkőzést, az anyagi esélyek is egyenlők, valóban felesleges és sérelmes volt ez az intézkedés.

Magyar—német mérkőzést játszottak „Valahol Oroszországban”, melyen a magyar csapat győzött 2:1 arányban a Derecskei MOVE Beregszászy és a PMÁV Ugray játékosának góljaival. A mérkőzés érdekessége, hogy a magyar csapatban Molnár, a Debreceni MTE, Földessy, Beregszászy és a D. MOVE és Ugray a PMÁV játékosai is játszottak.

A DVSC birkózói ma este utaznak el Budapestre a BSZKRT mérkőzésre. A sorsdöntő fordulón szombaton fél 6 órai kezdettel a Nemzeti Sportcsarnokban DVSC—BSZKRT és Csepel—MAC mérkőzések döntenek el az első hely kérdéséről az egyformán 2 ponttal álló négy csapat között.

A Mátyás-csoportban DVSC—CSAK, B. Török—Nagybányai SE, Székelyföldi MÁV—MPMTE és K. MÁV—Kolozsvári Bástya mérkőzéseket játszottak le vasárnap.

Az NB I-ben Ujpest—Elektromos, Kispest—Haladás, Gamma—Csepel, Vasas—Szolnok, Diósgyőri MÁVAG—Nagyvárad Szeg-

ed—Kolozsvár, Ujvidék—Török—és SalBTC—Ferenváros mérkőzéseket hoz a vasárnap forduló.

Farkas Iván játékezőt dícsérik a Szolnoki MÁV—Diósgyőri MÁVAG NB I. mérkőzésével kapcsolatban. Mór János elragadtatással nyilatkozott a fővárosi sportlap hasábjain Farkas nagyszerű játékezőséről, de a DIMÁVAG vezetősége és Mészáros szolnoki intéző is elismerik,

hogy Farkas ragyogóan vezette a mérkőzést, mintaszerűen bírskodott és megállapítja, hogy a vidéken vannak jó játékezők.

ELMOSTA az eső a DEAC—DGASE csütörtökre tervezett atletikai versenyét és azt ma délután tartják meg, szombaton pedig folytatják az egyetemi sporttelevén.

A DMTE játékosai ma délután 5 órára az edzésen teljes számban jelenjenek meg.

A Nyilastelepi LE megövtá a Hajdúnánási LE csapatával lejátszott mérkőzést, mert Zöldi nevű nánási játékos állítólag már le van igazolva társadalmi egyesületnél.

A Nyilastelepi Levente Egyesület—Piarista gimnázium mérkőzést vasárnap délután 2 órakor játszott a nyilastelepi pályán. A nyilastelepi játékosok egy órákor a Nyilastelepi Olvasókörben jelennek meg. Szűcs elnök.

APRÓHIRDETÉSEK

NYOMOZO IRODA

GALOCSY legregibb nyomozó irodája Országosan ismert. Zöldfa u. sz. T.: 28-72. 487. 6. 8

KOSZTOLANCSY magánnyomozó irodája megfigyel, nyomoz. Lovánty u. 19. 1812

LEVELEZÉS

VÁLTÓPENZ! 10 és 20 filléres tekercsekben, — amíg a készlet tart a kiadóhivatal pénztárában kapható. 1941

ALKALMAZÁST nyert férfi

UJSÁGKEZBESITŐ felvesz a „Debrecen” kiadóhivatala. Kézbesítésre alkalmas idősebb asszonyok, vagy férfiak, rokkantak jelentkezzenek a „Debrecen” kiadóhivatalában, délután 4 órakor. Párolai munkával jó keresethez és nyugdíjas álláshoz jutnak. 1515

TANULÓLÁNYOKAT felvesz a Nagy Károly-nyomda, Piac u. 49. 1921

NŐI szabóegységnyit és tanulóit, vagy lányt felveszek, Zombor szalon, Kossuth u. 18. 97

ORABÉRES tanuló-lányok varrodába, bármilyen vallását tarthatja, 10-ig részletes ajánlatot „Erényes” jellegre kiadóra írja. 89

FODRÁSZ tanulóknak leányokat, vagy fiúkat fizetéssel alkalmazok — Horgonyi, Szoboszló u. 4. sz. Telefon 39-51. 85

EGY 13—14 éves kislányt kifutónak felveszek, könnyű munkára, Bethlen u. 23. 2 ajtó. 1927

MOSÓNÓT, állandó munkára, havi fizetéssel felveszek, Jost, Nádor u. 4. sz. 1939

GYERMEKSZERETŐ kisasszony, 2 gyermek mellé felvétetik. Értekezni: Pécsi u. 7., délelőtt 11—12 között. 1867

KERESLET

MEGVÉTELRE keresek fenyképezőgépet, írógépet, gramofont, gramofonlemez, gyermekkoszt, díszlárgyákat. — Biró, Hunyadi u. 22. 739 7. 3

TOLLAT, legmagasabb napiárban vesz Hangya tolglyútó telepe, József kir. herceg u. 71. 1799 5. 9.

IRODA

IRODAHELYISÉGET legalább 2 szobából állót keresünk június 1-re. Lehetőleg Piac-utcán, vagy mellékutcáinak az elején. Ajánlatokat „Futurá”-hoz kérünk (Alföldi palota, telefon 28-66) 1955

RADIO

RADIO javítás evtzedes gyakorlati Szabó műszeresnél, Csapo u. 84. sz. telefon: 32-54. 1562 5. 26.

BUTOR

NINCSEN fényes kirtakunk, minden autort oicsón adunk, Piac u. 71 udvarban Brilline. 441 6. 30.

HALOSZOBOK ebéd-étek, kombinált szobák, konyhabútorok, Szakmánerendezések, Szakmánerendezésben — Jöminőség előnyös árak Hunyadi u. 2. 1505 5. 5.

MODERN konyha berendezés eladó. Nap u. 15. 1904

ÚJ ÜZLET! Hálósobák, konyhabútor, rekamié, fotelek, sezlon, olcsó ár. Eötvös u. 66. Lócsey bútorüzlet. 1945

AUTO, MOTOR, KERÉKPÁR

KERÉKPÁRT, villanyt szerel, javít, Kerekes. Hatvan u. 4. (főpostával szemben). 598 6. 30

KERÉKPÁRT segéd-motort rossz gumikkal is, ír. varrógépet, porzóvót veszek, kölcsönzők, Soltész, Kalvin-tér 2. sz. 1172 7. 18.

ARIEL ötszáz, felülvezérelt, dölthengeres motorkerékpár, kitűnő állapotban, oldalkocsival, vagy anélkül eladó Hungaria, Hunyadi u. 11. sz. 1948

CIANOZASSON Csal. la cianozó vállalat. Lakásvizsgálatok felelősséggel Rákóczi u. 9., telefon: 14-27 631 7. 1.

MUNKÁS asszonyokat felveszek, Telek u. 54. sz. 1931

LAKÁSCSERE

KETTŐSZOBÁS régi bérő, minden komforttal (víz, gáz bent) és teljes kényelemmel ellátott kert lakással cserélném ugyancsak kert három, vagy négy szobás, komfortos lakással. Cím a kiadóban. 1462 vv

ELCSERÉLNÉM négyszobás nagyon szép villa lakásomat önálló villával, Lehet kisebb is. Érdeklődni: telefon 39-31. 1885

ELVESZETT

TALÁLTATOTT egy darab fehér fekete pettyes him vadászkutya. Saját tulajdonosa átvetheti: Mikepércsi út 3 sz. iskola. 1936

HASZNALT RUHA — GIPO

ELADÓ alighasznált 37-es barna, fatalpu, női félcipő, Vár u. 7. 1899

INCOSAG ELADAS

BETEGTOLÓKOSIB Minden kényelmet biztosító gumu kerékű betegtolókosik, minden formában kaphatók Ingóságkövetőben ref. pöki bérpalota 1220 7. 16

JÓÁLLAPOTBAN levő fehér gyermekágy eladó. Rákóczi u. 20. sz. kapualatt balra. 1922

FODRÁSZZÉK eladó, Tóth Árpád u. 11. Dren. 1946

ELADÓ 180x200 teljesen új redőnyös kirtak. Árpád-út 32. 1937

CAZD. ESZKOZ

MEZŐGAZDASÁGI gépeket, eszközöket, aktrátrészeket elad, vásárol vitez Nagy János. Hatvan u. 41. 1565 8. 1

ELADÓ HAZ

WESELENYI u 117 sz ház eladó. Értekezni lehet: Pécsi és Papp ügyvédéknél. Iparkamara 1495 vv

BALATON u. 70 számú ház 1100 négyszögletes kerttel eladó. Értekezni Károly Ferenc József u. 14. sz. fatelep 1896

CSALÁDI HÁZ belső-terhözött lakással, gyümölcsösökkel eladó. Vértessy, Balogh Mihály u. 6. sz. 1003

SÁRÁNDON a 178 sz ház eladó. 1929

ELADÓ FÖLD

PENYIGE mellett 114 hold föld eladó, vagy bérbeadó. Pécsi és Papp ügyvédek iparkamara 1495 vv

ONDÓD elején hat hold föld eladó. Balázs Andor, Hunyadi u. 17. 104

ELADÓ ALLATOK

ELADÓ 2 darab 14 hónapos süldő. Értekezni: Kinizsi u. 94. 1928

Szerkesztésért felelős: PÁLFI JÓZSEF

Kiadásért felelős: IFJ. SZICETHY GYULA

főszerkesztő-igazgató

Kiadja és nyomja a TISZÁNTULI KÖNYV és LAKIADÓ RT

Felelős nyomdaigazgató: SZICETHY KAROLY